

- ✦ Aalten
- ✦ Beltrum
- ✦ Bredevoort
- ✦ Eibergen
- ✦ Groenlo
- ✦ Harreveld
- ✦ Lichtenvoorde
- ✦ Lievelede
- ✦ Mariëvelde
- ✦ Meddo
- ✦ Neede
- ✦ Rekken
- ✦ Rietmolen
- ✦ Vragender
- ✦ Winterswijk
- ✦ Zieuwent

Carnaval

Vastenactie

Kerkelijke kunst

Op weg naar Lourdes

Nieuw parochiecentrum

Van de redactie

Dit blad valt begin februari bij u op de mat. Het Jubeljaar is dan alweer anderhalve maand geleden geopend door paus Franciscus. In ons land zijn 13 jubileumkerken aangewezen. Onze Calixtus-basiliek is een van die kerken. Daar zijn we als parochie blij mee. 2025 is een jaar van verzoening. De mensen kunnen elkaar vergeven en weer met elkaar in verbinding komen en met God in het bijzonder. Op bladzijde 12 kunt u meer lezen over het Jubeljaar.

Verder is het nu nog volop winter. Gelukkig worden de dagen al wat langer. Een nieuwe lente kondigt zich aan. De dagen worden weer wat langer. Aan het eind van de winter mogen de katholieken nog een keer flink feest vieren tijdens het Carnavalsfeest. Op de jeugdpagina schrijft ons nieuwe redactielid Oliver Heming over dit feest. De jeugdige lezers kunnen de quizvragen over dit mooie feest beantwoorden en opsturen. Het Carnavalsfeest wordt in enkele plaatsen gestart met een Carnavalsviering. Waar? Lees er meer over in de locatiepagina's, met name die van Harreveld en Groenlo. Veel andere geloofsgemeenschappen hebben mooie artikelen aangeleverd. Zo is er bijvoorbeeld een misdienaar met een 70-jarig jubileum, een verhaal over een gerestaureerde kerststal en nog veel meer lezenswaardigs. Voorts kunt u lezen over bijzondere vieringen in de

komende periode binnen onze geloofsgemeenschappen. Van harte aanbevolen. Dan is er nog iets veranderd binnen onze locatiepagina's. Het Eucharistisch Centrum heeft nu een eigen kopje binnen de locaties. Het is belangrijk om te lezen wat er in het hart van onze parochie gebeurt. Zo kunt u bijvoorbeeld lezen over het Paastriduüm in Groenlo. Natuurlijk zijn er weer onze vaste rubrieken. In de 'Berichten van het bestuur' kunt u lezen over de mutaties binnen ons parochiebestuur en kennismaken met ons nieuwe bestuurslid Lies Reijerink-Berends. Er is volop nieuws in dit voorjaar. Zo wordt er hard gewerkt aan het Eucharistisch Centrum. In dit blad kunt u lezen over de verduurzaming, de verbouwing en de restauratie van de pastorie. Het Eucharistisch Centrum is er voor onze hele parochie. Kortom: er is veel te doen binnen onze geloofsgemeenschappen en binnen onze parochie. Als we samen onze schouders eronder zetten, kunnen we samen nog veel mooie dingen tot stand brengen binnen onze parochie. We wensen u in ieder geval een mooi voorjaar, een inspirerende Vastentijd en een goede voorbereiding op het Paasfeest toe.

*Namens de redactie,
Vincent Stapelbroek*

Redactie blad

Luuk Kouijzer, coördinator
E: redactie@paulus-ludger.nl
Pastoor H. de Jong
Berry Brockötter
Vincent Stapelbroek
Oliver Heming

Redactie nieuwsbrief

Gerard Bartels, coördinator
E: nieuwsbrief@paulus-ludger.nl
Berry Brockötter
Vincent Stapelbroek

Beheer website

Luuk Kouijzer, coördinator
E: webmaster@paulus-ludger.nl
Gerard Bartels
Vincent Stapelbroek

Internet

www.paulus-ludger.nl
facebook.com/HHpaulusludger

Volgende nummer

Het volgende nummer verschijnt 14 april. De uiterste inleverdatum voor kopij is 28 maart. Het volgende nummer omvat de periode 21 april tot en met 6 juli.

Bezorging

Heeft u vragen of opmerkingen omtrent de bezorging van de Verbinding? Wilt u het parochieblad ontvangen? Neem contact op met het secretariaat van uw locatie.

Omslagfoto

Plaatsing van een nieuw eikenhouten landkruis in buurtschap de Hemmele, op de hoek van de Hemmeledijk en de Boschlaan tussen Zieuent en Lichtenvoorde. Het 1e kruis werd in 1947 geplaatst. Het 3e landkruis op deze locatie is gerealiseerd door de buurtschap en ingezegend op zondag 12 juni 2022.

PASTORALE NOODWACHT:

T: 06-190 17 292

Spoedeisende pastorale zaken, zoals ziekenzalving en melding uitvaart

Eucharistisch centrum

H. Calixtusbasiliek
Nieuwstad 12, 7141 BD Groenlo

Parochiesecretariaat

Francis Poelhuis, Angela Röeling
Nieuwstad 12, 7141 BD Groenlo

T: 0544-46 46 63

E: secretariaat@paulus-ludger.nl

Openingstijden:

ma t/m do 9:00 uur t/m 12:00 uur.

Pastorale team

H. de Jong, pastoor

E: h.dejong@paulus-ludger.nl

T: 06 -123 79 793

C. Roetgerink, pastoraal werkster

E: c.roetgerink@paulus-ludger.nl

T: 06 -207 39 564

Ondersteuning pastorale team

S. Meijerink, catechetisch assistent

s.meijerink@paulus-ludger.nl

Parochiebestuur-DB

Pastoor H. de Jong, voorzitter

Jos Rosendaal, vice-voorzitter

E: vice-voorzitter@paulus-ludger.nl

Johannes Hoekstra, secretaris

E: secretaris@paulus-ludger.nl

Ton de Vries, penningmeester

E: penningmeester@paulus-ludger.nl

Ben Bomers, personeel en vrijwilligers

E: personeel@paulus-ludger.nl

Begraafplaatsen : vacature

E: begraafplaatsen@paulus-ludger.nl

Betsy Hummelink-Hulshof, geloofsgemeenschappen

Lies Reijerink-Berends, geloofsgemeenschappen

E: gemeenschappen@paulus-ludger.nl

Vincent Stapelbroek, communicatie

E: communicatie@paulus-ludger.nl

Ondersteuning parochiebestuur

Henk Bos, herbestedingen

E: henkbosrekken2@gmail.com

Marc Hummelink, gebouwen

E: gebouwen@paulus-ludger.nl

Pastor Dave fonds

Bank: NL70 RABO 0374 0055 75

Parochiebestuur o.v.v. Pastor Dave

Parochiële Caritas Instelling

Bank: NL 32 RABO 0336 1608 36

E: info@pci-paulus-ludger.nl

Vertrouwenspersoon

Hans Goorhuis, 06-22930809

E: hansgoorhuis@gmail.com

ANBI status

De parochie bezit een ANBI status. De verplichte ANBI gegevens zijn in te zien op <https://anbi.rkcn.nl/publicaties/UTR37406>.

In het jubeljaar 2025 begin ik met de verkorte versie van de eindeloos prachtige lange tekst over de 'tweede' van de drie kardinale deugden van het Christendom; geloof, hoop en liefde, van Charles Péguy, overleden in 1914. U kent deze misschien wel?

Hij roept het beeld op van Hoop die als klein meisje tussen haar twee grote volwassen zussen, Geloof en Liefde, wandelt en daarom gemakkelijk over het hoofd wordt gezien. De grote zussen lijken Hoop voort te trekken en de weg te wijzen. Wie dat zo ziet, kijkt niet goed, stelt Péguy. Hoop is degene over wie God zich het meest verbaast. Hoop is het die de anderen vooruit helpt. Hoop kijkt weg van de puinhopen. Beelden die ieder journaal ons op het netvlies gebrand worden. Hoop - het geloof waar we vandaag het meest nood aan hebben?

Met de opening van de Heilige Deur zijn we een Jubeljaar binnengegaan. Het moment waarin de deur van Hoop wijd open ging voor de wereld. Het moment waarin God tot ieder van ons zegt: er is ook hoop voor jou! Er is hoop voor ieder van ons.

Hoop accepteert niet de schijnbare voorzichtigheid van degenen die zich niet durven uitspreken of de berekening van wie alleen aan zichzelf denkt. Christelijke hoop nodigt ons uit tot geduldige verwachting van Gods Koninkrijk dat groeit, maar vraagt ook van ons de moed om die belofte al vandaag waar te maken, door verantwoordelijkheid en compassie. Misschien is het goed onszelf af te vragen: heb ik compassie? Kan ik meelijden met anderen?

Wij, leerlingen van de Heer, worden gevraagd in Hem onze grootste hoop te vinden en die zonder uitstel, als pelgrims van hoop en licht, te brengen naar de duisternis van de wereld. Bij het Doopsel van Jezus ging de hemel open, die in de donkere tijden van toen, gesloten leek. Ook heden ten dage lijkt de hemel gesloten te zijn en onze hoop vervlogen?

Hoop

Als pelgrims van Hoop vraagt het van ons, zoals Sint Augustinus zou zeggen, om verontwaardigd te zijn over wat niet goed gaat en de moed te hebben het te veranderen.

Het vraagt om zoekers naar liefde te worden. Mannen en vrouwen die zich laten uitdagen door Gods droom: een nieuwe wereld waarin vrede en gerechtigheid heersen.

De massa kan veel verhullen en verdoezelen, waarin we ons gemakkelijk verschuilen en verontschuldigen. Hoop is een persoonlijke verantwoordelijkheid. Kom naar voren en laat je horen. Zoals Jezus naar voren kwam bij zijn Doopsel in de Jordaan, zo worden wij gevraagd naar voren te komen als missionaire mensen in een missionaire parochie, die we proberen te zijn. God wil en kan ons helpen naar een hoopvolle toekomst.

Als wij dat geloven, gaat de hemel open, ook in onze tijd van crisis en zorgen.

Op weg in de komende 40 dagen naar Pasen lijkt me dit een zinvolle gedachte om te overwegen.

Hoop is het vermogen om positieve verwachtingen te hebben over de toekomst, zelfs wanneer de omstandigheden moeilijk zijn. Dat geldt in het groot, in de wereld, maar ook in onze persoonlijke zorgen en verdriet. Hoop is de overtuiging dat er betere tijden zullen komen en dat we de kracht hebben om die te bereiken. Hoop combineert optimisme met doelgerichtheid en geeft ons de energie om actie te ondernemen. Hoop biedt de kracht en het vertrouwen om vooruit te blijven gaan. Hoop trekt haar grote zussen Geloof en Liefde vooruit. Begin vandaag met kleine stappen om hoop te versterken en ervaar hoe het je leven positief kan veranderen.

Steeds meer mensen lijken in onze tijd God niet meer nodig te hebben. En toch... zijn er steeds vaker mensen, ja zelfs jonge mensen, die er bewust voor kiezen om zich te laten dopen. Deze volwassen doopleerlingen willen God en Jezus een plaats geven in hun leven en christen worden. Het is een bemoeidigend teken dat kansen biedt voor de gemeenschap die deze personen omringt.

Ook in onze parochie mogen we ons verheugen in deze ontwikkeling.

Het is zeer verrijkend voor mij om God aan het werk te zien in iemand anders. God doet wonderen, echt waar! Het doet mijn vertrouwen in God groeien om dit te mogen zien! Mensen met hoopvolle houdingen stralen bovendien positiviteit uit, wat anderen inspireert en verbinding versterkt.

Inspirerende vragen over hoop voor de komende periode op weg naar Pasen:

Waar hoop ik momenteel het meest op in mijn leven?

Welke stappen kan ik nemen om mijn hoop om te zetten in realiteit?

Hoe kan ik hoop behouden in tijden van onzekerheid?

Wat kan ik leren van momenten in het verleden waarin hoop mij vooruit heeft geholpen?

Hoe kan ik anderen inspireren om hoopvol te blijven?

Hoop is een onmisbare kracht in het leven. Gods trouw uit het verleden is een motivatie voor hoop in de toekomst!

Je kijkt als het ware vooruit, door terug te blikken en te vertrouwen op Gods karakter. Christelijke hoop is terugkijken naar de Liefde van de opgestane Jezus, daarin Geloven en er Hoop uit putten voor de toekomst. Het kleine vlammetje van HOOP dooft niet. Het wakkert GELOOF en LIEFDE aan.

Wat me verwondert, zegt God, is de hoop. Daar ben ik echt ondersteboven van.

De mensenkinderen, ze zien toch wat er in de wereld allemaal omgaat en ze geloven

dat het morgen omslaat.

Ze zien hoe het in de wereld toegaat.

En toch geloven ze dat het morgen beter gaat.

Dat is toch ongelooflijk.

Soms, zegt God, soms kan ik mijn eigen ogen niet geloven.

Ja, de geloofsvorm, zegt God, waar ik het meest van hou, is de hoop.

Geloof, dat verwondert Me niet.

Liefde, daarvan versta ik de Bron.

Maar Hoop, dat is bijna niet te geloven.

Ikzelf zegt God, ik ben ervan ondersteboven.

Een gedicht van Charles Péguy.

Carla Roetgerink

Berichten van het parochiebestuur

Alles is niet vanzelfsprekend...

Aan het begin van 2025 wil je graag vooruitkijken, maar het is ook goed om nog even terug te blikken op het afgelopen jaar. De vieringen rond Kerstmis zijn goed verlopen. Er zijn goede reacties binnen gekomen én de belangstelling was zeker niet minder dan het voorgaande jaar.

Ook in onze kerken is de decembermaand altijd een drukke periode van voorbereiding treffen voor het Kerstfeest. En...wanneer je dan in de kerk komt, zie je dat alles weer feestelijk is versierd. De kerstbomen staan er, de kaarsen branden en overal staan en hangen kerststukken. We vinden het allemaal heel gewoon en vanzelfsprekend, dat het er allemaal weer zo verzorgd uitziet.

Maar het is niet allemaal zo vanzelfsprekend. Een bedankje is zeker op zijn plaats voor al degenen, die hier aan mee hebben geholpen. Als bestuur zijn we blij met de inzet en betrokkenheid van de vele vrijwilligers op alle locaties van onze parochie. Zonder deze inzet zou het niet zó verlopen zijn.

Graag wil ik dan ook iedereen bedanken én een pluim op de hoed steken, die er voor gezorgd heeft, dat we met een goed gevoel kunnen terugkijken op Kerst 2024 in onze parochie.

Ook in 2025 hopen we weer te mogen rekenen op uw inzet en medewerking.

Laten we er weer samen voor gaan!!!

*Jos Rosendaal
vice-voorzitter*

Even voorstellen

Graag stel ik me aan u voor. Mijn naam is Lies Reijerink-Berends. Opgroeid in Almen en in 1980 getrouwd met Henry en sindsdien woonachtig in Winterswijk. Na mijn werkzame periode in de zorg, kwam er meer tijd voor de kleinkinderen.

Maar ik wilde me ook maatschappelijk inzetten. Dit heb ik gevonden door me in te zetten bij de Stichting Present. In het najaar kwam de vraag of ik deel wilde nemen in het parochiebestuur HH. Paulus-Ludger voor de portefeuille 'Geloofsgemeenschappen'. Hier moest ik wel even over nadenken. Uiteindelijk 'ja' gezegd tegen die uitdaging met de toe-

zegging dat Betsy Hummelink-Hulshof, huidige bestuurslid 'geloofsgemeenschappen', nog een jaar zal blijven.

Vrijwilligerswerk doen voor de parochie is mij niet vreemd. Ik heb jarenlang in de werkgroepen EHC en Vormsel gezeten en jaren in het bestuur van het parochiecentrum St. Jacobus. In 1990 heb ik samen met anderen het middenkoor Free Choice in Winterswijk opgericht. In 2018 is dit koor samengegaan met JabbaJ waarna het koor Caisa is ontstaan. Ik zing nog altijd met veel plezier in dit koor.

Met ingang van 1 januari 2025 hoop ik als bestuurslid samen met alle geloofsgemeenschappen een steentje te kunnen bijdragen om onze parochie levendig te houden.

Mutaties parochiebestuur

Op 1 januari 2025 bestaat onze parochie vier jaar. Fuseren is één, maar het uitwerken van de fusie is twee. Er is in de afgelopen jaren veel gebeurd. Als pastoor weet ik me gezegend met een adequaat functionerend parochiebestuur. Met een duidelijke visie werkt het bestuur aan de toekomst van onze regioparochie en pakt ook moeilijke zaken aan. In het nieuwe jaar 2025 zijn er enkele mutaties binnen het bestuur.

Vice-voorzitter

De eerste benoemingstermijn van onze vicevoorzitter Jos Rosendaal zit erop. Jos heeft aangegeven nog één benoemingstermijn van vier jaar aan te gaan. Jos is gedelegeerd voorzitter. Dat wil zeggen dat hij mij als voorzitter vertegenwoordigt, de vergaderingen voorziet en heel wat zaken opvangt. Daar ben ik, zijn wij allemaal, blij mee en hem dankbaar voor.

Bestuurslid begraafplaatsen

Gerard Bartels, bestuurslid voor de portefeuille begraafplaatsen, opteert niet voor een tweede benoemingstermijn. Gelukkig blijft Gerard het bestuur en de geloofsgemeenschappen ondersteunen o.a. op het gebied van kerkbalans, ledenadministratie en communicatie. Per 1 januari hebben we een vacature voor de post die Gerard altijd zeer punctueel en met ijver heeft behartigd. We zijn Gerard Bartels heel dankbaar voor zijn gedegen inbreng en kennis van zaken in het bestuur.

Bestuursleden gemeenschappen

Graag verwelkomen wij per 1 januari als nieuw bestuurslid Lies Reijerink-Berends uit Winterswijk. Zij is benoemd in de vacature die in september ontstond door het vertrek van William Klein Zeggelink. Lies trekt samen met Betsy Hummelink-Hulshof op met de portefeuille gemeenschappen. Betsy Hummelink zal nog tot 1 januari 2026 als bestuurslid aanblijven, zodat zij Lies Reijerink kan inwerken. Wij heten Lies welkom in ons bestuur, zijn getroffen door haar enthousiasme en wensen haar een vruchtbare arbeid ten dienste van de parochie toe.

Penningmeester

Ton de Vries zal medio 2025 afzwaaien als penningmeester. Hij heeft er dan heel wat jaren op zitten en enorm veel werk verzet. We zijn hem dankbaar voor het gedegen beheer, mede waardoor wij als parochie nog steeds solvabel zijn. We zijn blij te kunnen melden dat Ton zijn opvolger aan het inwerken is. De heer Henry Kok uit Groenlo neemt vanaf 1 juli het bestuurlijk beheer van de penningen over. We zijn Henry Kok erkentelijk voor zijn beschikbaarheid en de inzet van zijn talenten om deze zeer cruciale post te vervullen.

Met vertrouwen en met de zegen van de Heer gaan we het nieuwe jaar in!

Pastoor H. de Jong

Vastenactie 2025

De werkgroep Diaconie in de Parochie heeft dit jaar gekozen voor een vastenactieproject in Madagaskar. Fidesco Nederland ondersteunt daar een Agrarische school. Wij willen ons daar graag bij aansluiten en de opbrengst van de vastenactie daar aan besteden.

De agrarische school CFR bevindt zich in het bergachtige landschap van de Hooglanden van Madagaskar. Dit is het centrale deel van Madagaskar dat zich meer dan 800 meter boven de zeespiegel uitstrekt. Sinds 1950 biedt de volwaardige agrarische school lessen aan lokale mensen zodat zij zelfstandig verder kunnen. Leerlingen krijgen een theoretische en praktische opleiding (veeteelt of tuinbouw) en worden ondersteund bij het opzetten van hun eigen landbouwproject. Om de melksector in de regio een impuls te geven, heeft de CFR sinds 2000 een kaasfabriek. De winst draagt bij aan de financiering van de opleiding. De boeren uit de regio kunnen hun melk

komen brengen bij het verzamelcentrum van de school. Deze melk wordt tegen een eerlijke prijs ingekocht. Alle boeren uit de omgeving profiteren van gezamenlijke steunmaatregelen zoals toegang tot diergeneesmiddelen en zaden tegen kostprijs.

De elektriciteitsproblemen in Madagaskar maken het erg moeilijk om de winstgevendheid van de school op peil te houden. De motoren in de koelcellen zijn vaak kapot en de vervangingskosten zijn zeer hoog. De agrarische school zou graag het elektrische systeem veranderen, zodat het centrum zelfvoorzienend kan zijn op het gebied van energie, met behulp van zonnepanelen. Dit zou het centrum in staat stellen weer winstgevend te worden en mogelijk nieuwe banen te creëren. Het zonnepanelen systeem kost 20.000 euro inclusief het aanleggen.

Het internaat voor de leerlingen is meer dan tien jaar niet meer gerenoveerd. Het gaat om het opnieuw betegelen en het uitrusten van

de douches, het restaureren van de slaappalen en het installeren van een keuken. Een betere ontvangstkwaliteit zou de boerderijschool aantrekkelijker maken. Ook dit project kost 20.000 euro.

CFR wil graag verduurzamen en Fidesco wil, samen met de bisschoppelijke Vastenactie, hieraan bijdragen.

De werkgroep Diaconie in de Parochie wil dit project van harte bij u aanbevelen. In de overige media van onze parochie krijgt u meer informatie over dit project.

Tyfoons in de Filipijnen de hulp die zo hard nodig is.....

De Filipijnen is een van de meest kwetsbare landen ter wereld voor extreme weersomstandigheden. Tussen eind oktober en half november 2024 werd het land getroffen door een reeks stormen, te beginnen met de ernstige tropische storm Trami (Kristine) op 22 oktober en eindigend met tropische storm Man-Yi (ook genoemd Pepito), die op 16 november aan land kwam. Storm Kristine was een grote en catastrofale tropische cycloon die verwoesting aanrichtte in de Filipijnen, vooral in de regio Bicol waar pastor Dave is geboren. Tyfoon Man-Yi was een krachtige en langdurige tropische cycloon die begin november 2024 de Filipijnen trof, vooral in het noorden van het bisdom Infanta, waar pastor Dave werkte.

De omvang van de schade door deze twee tyfoons was onbeschrijflijk zwaar en enorm, met verwoestende gevolgen voor talloze inwoners in het gebied. Er vielen meerdere slachtoffers, zowel onder de mensenlevens als in termen van verloren bezittingen. Veel

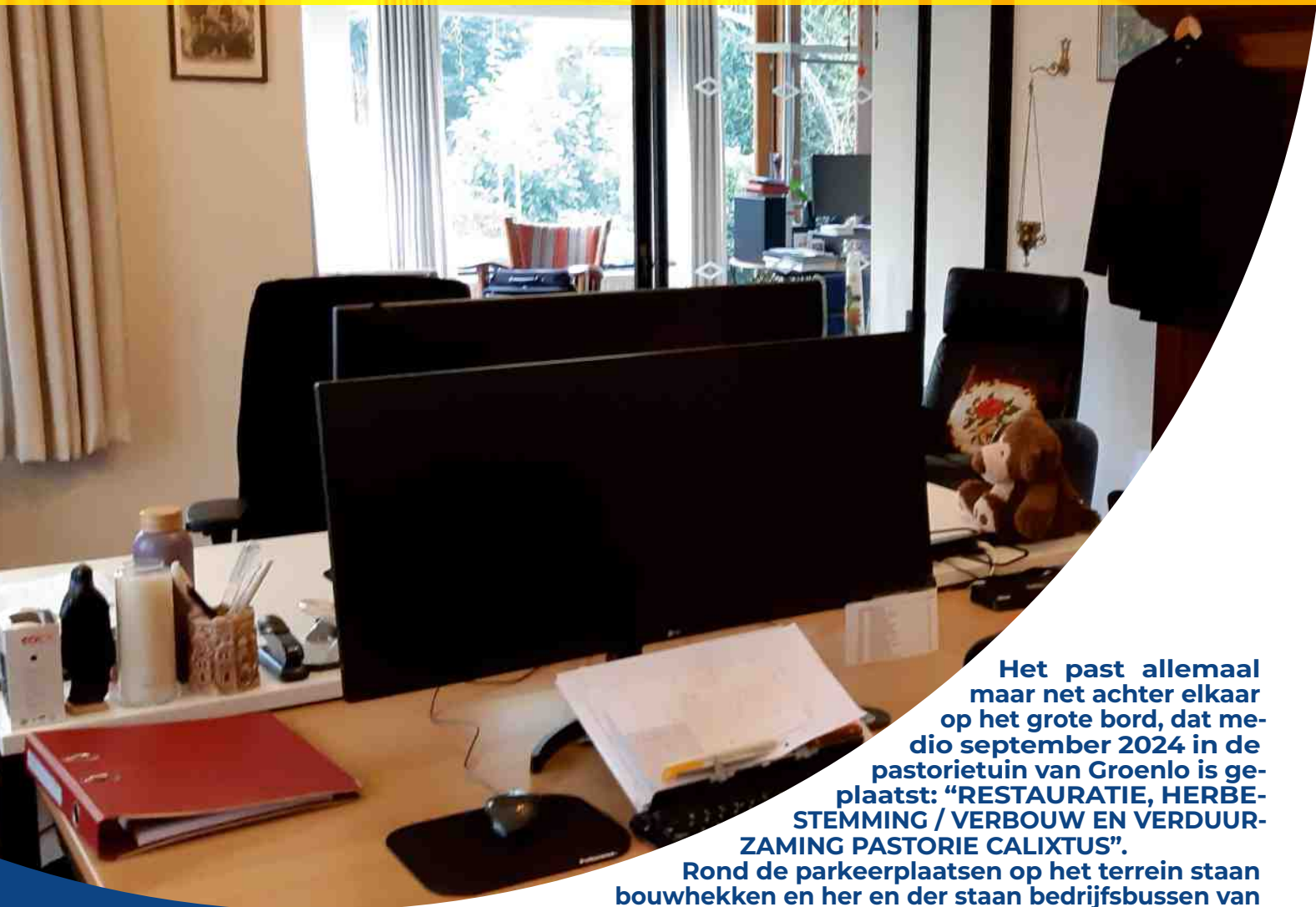
families verloren hun huizen en middelen van bestaan, vooral in de landbouwsector. Na de tyfoons werden belangrijke hulpinspanningen ondernomen door verschillende sectoren. Pastor Dave Capucacoo initieerde via het Pastor Dave Fonds een inzamelingsactie bij enkele vrienden in Nederland om te helpen bij de hulp- en rehabilitatieactiviteiten voor de getroffen families. Financiële steun werd geleverd door het Aartsbisdom Utrecht via hulpbisschop Mgr. Woorts, onze parochie HH. Paulus en Ludger en de St. Johannes de Doperparochie in Mijdrecht-Wilnis, Filipijnse vrienden in Nederland (UFDA), parochianen en lokale vrienden. Meer dan 300 gezinnen ontvingen voedselpakketten en financiële hulp. Zonnelampen werden uitgedeeld aan gezinnen zonder toegang tot elektriciteit. Elektrische generatoren werden verstrekt, zodat burens ook hun telefoons en andere apparaten konden opladen. Verschillende vormen van financiële steun werden geboden voor het herbouwen van huizen van gezinnen die hun onderdak hadden verloren. Daarnaast werd psychologische ondersteuning verleend aan mensen die trauma's hadden opgelopen door de ramp. En wellicht nog belangrijker: activiteiten, zoals missen, werden georganiseerd om troost en hoop te bieden aan de getroffen gemeenschappen. Er is echter nog veel werk te doen voor het

rehabilitatieproject. Hoewel eerdere hulp een aantal mensen heeft bereikt met voornamelijk noodhulp, is er nog steeds financiële steun nodig voor het herstel van boerderijen en andere middelen van bestaan. Veel gezinnen moeten nog steeds hun huizen herbouwen. De komende drie maanden zijn cruciaal, omdat de herstelperiode voor de landbouw- en visserijsectoren in de provincie Aurora naar schatting nog vier maanden tot een jaar zal duren. Tegelijkertijd blijft de inkomende hulp afnemen.

Er is een dringende noodzaak om de hulp voor het herstel van middelen van bestaan voort te zetten, zodat de getroffen mensen uiteindelijk hun leven weer normaal kunnen oppakken. Het is om deze reden dat blijvende assistentie essentieel is om deze mensen te helpen hun dagelijkse inkomen en levensonderhoud te herstellen.

Uw steun blijft hard nodig: u kunt uw bijdrage storten op NL70 RABO 0374 0055 75 t.n.v. parochie HH. Paulus en Ludger o.v.v. Pastor Dave Fonds

Het past allemaal maar net achter elkaar op het grote bord, dat medio september 2024 in de pastorietauin van Groenlo is geplaatst: "RESTAURATIE, HERBESTEMMING / VERBOUW EN VERDUURZAMING PASTORIE CALIXTUS".

Rond de parkeerplaatsen op het terrein staan bouwhekken en her en der staan bedrijfsbussen van de werklieden geparkeerd. Maar verder is er weinig te zien. Waar zijn ze eigenlijk mee bezig en waarom? Het antwoord op die vragen komt van drie vrijwilligers die meehelpen om dit in goede banen te leiden: Betsy Hummelink (parochiebestuur), Fons Klein Tuente en Jan Gelinck.

Tekst en foto's: Gerard Bartels

Monument

De St. Calixtusbasiliek in Groenlo (een ontwerp van Joseph Cuypers en Jan Stuyt, voltooid in 1908) is het eucharistisch centrum van onze parochie. Aan de oostzijde staat de aangebouwde pastorie uit 1934 van architect Jan Stuyt. De pastorie heeft onderdak geboden aan vele pastoors en kapelaans. Hiervan getuigen ook de foto's in de lange gang tussen de pastorie en de sacristie van de basiliek. Beide gebouwen hebben de status van Rijksmonument.

Sinds de bouw is de pastorie meerdere keren gerenoveerd en verbouwd. Renoveren (uit het Latijn: renovare = vernieuwen) is herstellen of wanneer nodig gedeeltelijk vernieuwen van een bestaand pand, waardoor het weer bruikbaar wordt naar de dan geldende maatstaven en normen. Waar het bij een verbouwing om een bouwkundige wijziging gaat, gaat het bij renoveren om het herstellen of vernieuwen van oude elementen van een pand.

Van pastorie naar parochiecentrum

Indeling

Het achterste deel van de pastorie wordt bewoond door pastoor De Jong. Aan de voorzijde zitten twee spreekkamers, een reparaatruimte en de werkplekken van het parochiesecretariaat en het locatiesecretariaat van Groenlo. Op de eerste verdieping zijn twee vergaderruimtes en de werkkamer van de pastoor.

Verduurzaming

De stijging van de gasprijzen was één van de redenen om de pastorie onderhanden te nemen. De ruiten van enkel glas en de glas-in-lood ramen die in slechte staat waren zorgden voor hoge stookkosten. De glas-in-lood ramen zijn in het atelier van GEMEJA in Nee-de vakkundig gerestaureerd en inmiddels teruggeplaatst. Er worden overal aan de binnenzijde voorzetsramen geplaatst voor een betere isolatie. HR-glas plaatsen bleek niet mogelijk vanwege de eisen die gesteld werden door Monumentenzorg. Er komt een nieuwe pui tussen de woonkamer van de pastorie en de serre. Bij alle trappen worden wanden en deuren geplaatst om ruimtes boven niet onnodig te verwarmen. De spouwmuren worden geïsoleerd en op de zolder (die niet meer gebruikt wordt) zijn op de vloer isolatieplaten aangebracht. Om het gasverbruik verder terug te dringen zijn er twee warmtepompen geplaatst. Vanwege de monumentale status is het plaatsen van zonnepanelen niet toegestaan. Om toch van de voordelen van zonne-energie te profiteren is aansluiting gezocht bij coöperatie Groenkracht voor zonne-energie (voor 46 panelen elders).

Herbestemming/verbouw

Bij een eucharistisch centrum hoort ook een plek waar mensen elkaar kunnen ontmoeten. In de basiliek zit links naast de Calixtuszaal, maar die biedt onvoldoende ruimte voor grotere groepen. Daarom zal in de pastorie op de begane grond het linkerdeel worden ingericht tot een zaal van ca. 5 x 10 meter. De bestaande schuifwand blijft gehandhaafd, zodat de zaal in tweeën kan worden verdeeld. Het locatiesecretariaat Groenlo kan in het voorste deel op dinsdagochtend bezoekers blijven ontvangen. De werkplekken van het locatiesecretariaat Groenlo verhuizen naar de 1e verdieping. In de eerste plannen was een uitbouw gepland tussen de pastorie en de garages links daarvan. Daar zou een keuken komen die in directe verbinding stond met de nieuwe grote zaal. Daar werd door Monumentenzorg geen goedkeuring voor gegeven. Die keuken heeft daarom nu een plek gekregen in het

achterste deel van de eerste garage. Met wat passen en meten wist de klussengroep van de locatie Groenlo toch de twee kerstgroepen (incl. toebehoren) in de overgebleven halve garage onder te brengen.

De spreekkamer aan de rechterkant vervalt. De ruimte wordt toegevoegd aan het kantoor van het parochiesecretariaat. Op de 1e verdieping komt er een werkkamer voor pastor Roetgerink op de plek van de keuken. Op die verdieping komt een pantry (klein keukensblok) op de plek van één van de toiletten. Er komt binnen in de hal een houten trap naar de eerste verdieping. Uiteraard in een bouwstijl die past bij de rest van het interieur van de pastorie. De stalen trap die in de tijd van pastoor Bruggeman links naast de pastorie is geplaatst voor directe toegang tot de 1e verdieping wordt weggehaald. Het onderste deel van de deuropening boven wordt dichtgemetseld.

Restauratie

Bouwkundig was de pastorie nog in goede staat. De eerder genoemde verduurzamingsmaatregelen waren nodig om het gebouw weer geschikt te maken voor de toekomst. Ook worden de oude stoppenkasten vervangen door moderne schakelkasten. Verder krijgt de pastorie buiten en binnen een schilderbeurt.

Voortgang

De planning is om voor de bouwvakantie de werkzaamheden te voltooien. Elke zes weken is er bouwoverleg, waarbij o.a. de drie coördinerende vrijwilligers aanwezig zijn, het bouwbedrijf, Monumentenzorg en een bouwadviseur van het Aartsbisdom. Een veelgehoorde uitspraak tijdens een verbouwing is "Het moet eerst slechter worden voordat het beter wordt". Alle gebruikers van de pastorie hebben dat ervaren. Diverse groepen vergaderen tijdelijk elders en het parochiesecretariaat heeft al maandenlang gebivakkeerd in de woonkamer van de pastorie. Natuurlijk kijkt iedereen uit naar het moment dat alles achter de

rug is, maar dankzij goed overleg en afstemming verloopt alles in goede harmonie.

Investeren in de toekomst

De eerste plannen voor renovatie van de pastorie dateren al van voor de fusie in 2021. Mede dankzij de status van Rijksmonument en de plannen voor verduurzaming was het mogelijk om ruim twee ton aan subsidie te krijgen via meerdere subsidieregelingen. Toen ik Jan Gelinck vroeg wat de "verduurzaming" inhield, kreeg ik een verrassend antwoord: "Het is een verduurzaming van de parochie". Dat is ook wat het parochiebestuur voor ogen stond. Geloofsgemeenschappen met een eigen ontmoetingsruimte weten al hoe belangrijk het is om elkaar daar te ontmoeten en er activiteiten te organiseren. Ook bij een eucharistisch centrum hoort zo'n ontmoetingsplek. Daar wordt nu hard aan gewerkt. Straks mag de pastorie met recht "parochiecentrum" genoemd worden: een plek voor alle gelovigen uit de diverse geloofsgemeenschappen van de gehele parochie HH. Paulus en Ludger waar iedereen van harte welkom is.

Wie eens gekeken heeft naar het programma “Tussen Kunst en Kitsch” weet dat er regelmatig mooie zaken worden aangedragen om te laten beoordelen, slechts een enkele keer kent de deskundige er ook een hoge financiële waarde aan toe. Vergelijkbaar is het ook met de voorwerpen die voor de dag komen bij kerken, al dan niet met pastorie, die aan de goddelijke eredienst zijn onttrokken en daarom leeg gemaakt moeten worden.

Tekst: Berry Brockötter

Wat gebeurt daarmee, hoe weten we of iets van waarde is; wat kunnen, willen we en moeten we ermee? Dat zijn slechts enkele van de vragen die voorgelegd worden aan dhr. Hans de Graaf. Hij is voormalig bestuurslid van de Parochie HH. Paulus en Ludger en nog steeds op velerlei gebied actief voor de parochie en de locatie Aalten.

Dhr. De Graaf houdt zich, op verzoek van het parochiebestuur, bezig met de kerkelijke kunst. Daarbij wordt hij, per situatie verschillend, “ondersteund” door betrokken lokale geïnteresseerden. Wat komt hij zoal tegen bij het opruimen dat mogelijk kerkelijke kunst is? Dat is heel verschillend. Het gaat om: H. Vaatwerk, denk aan schalen, kannen en kelken, en verder: monstransen, doopvonten, kaarsstandaarden, altaarstukken, liturgische kleding, boeken, beelden, meubilair, gebrandschilderde ramen, een gedenksteen, etc. Hij laat als voorbeeld wat voorwerpen zien.

1. In Eibergen is een niet-katholieke catechismus gevonden uit 1671;
2. Een fraai Kazuifel uit Aalten uit ca. 1870;
3. Een Kelk uit 1901 van Pastoor Chris van Rooijen. De pastoor is omgekomen tijdens een bombardement in januari 1945 op de Dijkstraat in Aalten.
4. Een monstrans uit 1918 en in een koekblikje twee bijbehorende Lunula's met juwelen.

Zoals foto's laten zien gaat het om handwerk en/of vakwerk, kerkelijke kunst waarin geloof verbeeld wordt.

Wanneer is iets kerkelijke kunst? Omdat niet iedereen kan herkennen of iets waarde heeft of niet, heeft het Aartsbisdom daarvoor het Catharijneconvent te Utrecht ingeschakeld. Al geruime tijd geleden heeft het Catharijneconvent van bijna elke kerk alles geïnventa-

Kerkelijke Kunst de verbeelding van het geloof

riseerd, gedocumenteerd en beoordeeld. De kerkelijke voorwerpen zijn ingedeeld in twee groepen: Kerncollectie of Overige. De opdracht van het Aartsbisdom aan een parochiebestuur is simpel: iets wat tot de kerncollectie behoort moet bewaard blijven. Het is van religieuze waarde, soms ook financieel, soms (kerk)historisch, soms beide. Het Parochiebestuur moet het veiligstellen van deze kerncollectie-items regelen. Hoe? Hier komt Hans de Graaf in beeld. Hij bekijkt wat mogelijk is en adviseert het bestuur wat te doen. Voor de kerncollectie zijn er twee keuzes: opslag in een depot of herbestemmen. Soms is het mogelijk om iets lokaal een plek te geven, soms ergens in de parochie bijv. in een permanente expositie. Wat er ook mee gebeurt, er moeten daarover duidelijke afspraken worden gemaakt en in een zogenaamde bruikleen-overeenkomst vastgelegd. De parochie blijft eigenaar en aan het gebruik ervan zijn regels vastgelegd. Bij een herbestemming van de kerncollectie-items is toestemming van het bisdom vereist. Uitgangspunt van het bestuur voor alle kerkelijke voorwerpen is: wat verantwoord ter plaatse behouden kan worden mag ter plaatse blijven mits:

1. dat zorgvuldig kan met veiligheidseisen;
2. het toekomstbestendig kan, met andere woorden voor vele jaren moet er iets ge-

regeld zijn, en
3. alles wordt vastgelegd in een bruikleen-overeenkomst.
Er moet dus een degelijk plan zijn om iets lokaal te bewaren.

Wat gebeurt er nu met alles in de categorie: Overige, ofwel de niet-kerncollectie-items? Ook dat is heel verschillend en moet per item beoordeeld worden. Het onttrekken van een kerk aan de eredienst is meestal een zeer emotionele zaak voor veel parochianen. Emotie kom je ook regelmatig tegen als er afscheid moet worden genomen van sommige kerkelijke voorwerpen, met name als met een voorwerp een speciale lokale band wordt ervaren. Niet-kerncollectie-items worden opgeslagen op een centrale plek in de parochie. Er wordt gekeken of een item:

1. een nieuwe bestemming kan krijgen;
2. zaken met een lokaal historisch belang een nieuwe plek kunnen krijgen;
3. er afscheid van genomen moet worden, indien mogelijk door verkoop, maar soms door vernietiging om toekomstig ongepast gebruik te voorkomen. Voorbeeld: je wilt niet dat je liturgische gewaden tegenkomt in een carnavalsoptocht!

Bij een nieuwe bestemming of een nieuwe plek wordt er zeer zorgvuldig gekeken naar het doel en de omstandigheden, of het toekomstbestendig is en afspraken worden vastgelegd in een (bruikleen)overeenkomst. Een voorbeeld van een nieuwe bestemming kon je lezen in een vorige uitgaven van de Verbinding. De parochie heeft de bouw van een multifunctioneel kerkje in Gambia ondersteund. Niet alleen financieel, maar ook met zaken uit kerken die aan de eredienst zijn onttrokken. Wat was men vereerd dat een groot en waardig uitgevoerd kruis, afkomstig uit de voormalige Christus Koningkerk in Lievelde, kon worden bevestigd achter het altaar. Een Mariabeeld uit Aalten kreeg een mooie plek naast

het priesterkoor. De altaarsteen uit Meddo, de Harreveldse gewaden voor misdienaars en een miskelk en ampullen voor wijn en water werden met veel dank aangenomen. Fijn dat al deze zaken weer dienst kunnen doen waarvoor ze bedoeld zijn.

Dit alles kost tijd, heel veel tijd. Op de vraag hoeveel blijft Hans de Graaf bescheiden.

"Het wisselt. Vlak na een onttrekking meerdere dagdelen per week, als het rustiger is maar enkele uren per week." Of hij het leuk vindt antwoordt hij: "Ja, en heel interessant en leerzaam. Maar soms is het ook vermoeiend, zeker als er emoties in het spel zijn of argwaan of erger, handelen van een locatie zonder overleg. Gelukkig is dat laatste niet altijd het geval. Dit monnikenwerk geeft ook veel voldoening als je iets moois en soms kostbaars gevonden hebt en kunt regelen dat het behouden blijft voor het nageslacht en vooral als iets een passende nieuwe bestemming heeft gekregen".

Hans de Graaf kan er nog veel meer over vertellen. Helaas is de ruimte in het parochieblad beperkt. Ik dank Hans voor dit interview en al het mooie werk dat hij voor de geloofsgemeenschappen verricht.

TECHIZATIE.
Over den Weidelbergischen
CATECHISMUS

Der
Gereformeerde Christelike Religie,
Uygegeven
Na voorgaende Visitatie en Approbatie
des E. Classis van HOORN.

Door
PETRUM de WITTE,
Dienaar des Godliken Woords te Leyden.
Den drie en twintighden Dachs.

Door den Autheur van vele ingesloopene Druuck-saeten
gezuuyvert, en met Regilliers vermeerderd.

2 TIMOTH. 1. 13.
Handt het voorbeeld der gezonde woorden, die ghy van mi
gebuurt hebt, in geloof en de liefde die in Christo Jhesu is.

AMSTERDAM.

By JACOBUS KONINENBERGH, Doech-vothooper
de Hoogh-straat by de Duyver-Het, Anno 1671.

Lourdes, licht-
processie bij
avond

Kaarsenkapel

Tekst: Pastoor H. de Jong

Foto's: wikipedia.org
en lourdes-france.org

Informatieavond

Op 14 januari vond een informatieavond plaats over de geplande bedevaart naar Lourdes. Er is verteld over Lourdes en we hebben samen naar een film gekeken. Heeft u deze avond gemist? Geen probleem. Hieronder volgt meer informatie.

Inmiddels hebben enkele parochianen zich al ingeschreven voor deze reis die van maandag 15 september tot en met dinsdag 23 september wordt gehouden.

Het is een geheel verzorgde busreis.

Vertrekpunt

Bij voldoende deelname uit onze parochie vertrekt de bus ook vanuit onze regio. Dit scheelt ons het reizen, op eigen gelegenheid, naar de opstapplaats. Deze reis is alleen geschikt voor hen die goed mobiel zijn en geen zorg nodig hebben. Vanwege de beperkte ruimte is het meenemen van een eigen rolstoel of rollator niet mogelijk.

Op de heen- en terugweg zien we ook iets van het mooie Frankrijk.

Lisieux, in de regio Normandië, is op Lourdes na de grootste bedevaartplaats van Frankrijk. De plaats is bekend vanwege de heilige Theresia van het Kind Jezus (kleine Theresia). We zullen dan ook het klooster waar zij woonde en de basiliek van Lisieux, die naar haar genoemd is, bezoeken. Niort, niet ver van de Atlantische kust, is een middeleeuws stadje en herbergt de Donjon, een van de grootste kastelen van Frankrijk.

De terugreis gaat via Nevers, in het midden van Frankrijk. Hier overnachten we en bezoeken we het klooster waar het lichaam van de heilige Bernadette Soubirous ligt opgebaard in een glazen schrijn.

Reisroute

- 1e dag: Aankomst in Lisieux voor overnachting;
- 2e dag: Bezoek aan Lisieux en vertrek naar Niort voor overnachting;
- 3e dag: Vertrek naar Lourdes, waar we al vóór de lunch arriveren;
- 4e t/m 7e dag: Verblijf in Lourdes, programma aldaar;
- 8e dag: Vertrek naar Nevers, overnachting aldaar;
- 9e dag: Terugreis naar Nederland.

Prijzen

De reissom bedraagt € 1.050,- per persoon. De toeslag voor een éénpersoonskamer bedraagt € 280,-.

Bij de reissom is inbegrepen:

- vervoer per luxe touringcar
- acht overnachtingen in een drie-sterrenhotel
- alle maaltijden: ontbijt, lunch en diner
- deelname aan het programma
- begeleiding door eigen reis- en hotelleider en eigen priester
- uitgebreide reis- en bagageverzekering en annuleringsregeling
- toeristenbelasting

Als parochie samen naar Lourdes

Programma bedevaart Lourdes 15 t/m 23 september

- excursies op de heen- en terugreis
- uitgebreide reisinformatie

Niet inbegrepen zijn: eigen consumpties, eventuele entreegelden en dagexcursie (facultatief) vanuit Lourdes. Ook het vervoer van uw woonplaats naar de opstapplaats voor de bus v.v. is niet inbegrepen.

Programma in Lourdes

- Welkomstviering
- Viering aan de Grot
- Lichtprocessie
- Sacramentsprocessie
- Viering met handoplegging
- Internationale Hoogmis
- Stadswandeling
- Zendingsviering

We zullen in Lourdes ook nog een eucharistieviering hebben met de eigen groep waarin we voor onze intenties en de intenties die we vanuit onze parochie meegekregen heb-

ben, zullen bidden. Overigens is ieder vrij om al dan niet het programma te volgen. Ook kan gekozen worden voor eigen momenten van bezinning en ontspanning, een bezoek aan de baden, gebruik maken van de mogelijkheid om te biechten óf om stilletjes te genieten op een zonnig terras. De maaltijden zijn wel gezamenlijk.

Informatie en opgave

In augustus is er voor alle deelnemers nog een kennismakingsbijeenkomst met nadere reisinformatie.

Deze bedevaart wordt aangeboden door "Huis van de Pelgrim" uit Maastricht.

De reis wordt pastoraal begeleid door pastoor De Jong uit Groenlo.

Wilt u meer informatie? Wilt u zich opgeven voor deelname?

Neem dan contact op met:

Rianne van Boxtel, parochiecoördinator Lourdesreizen,

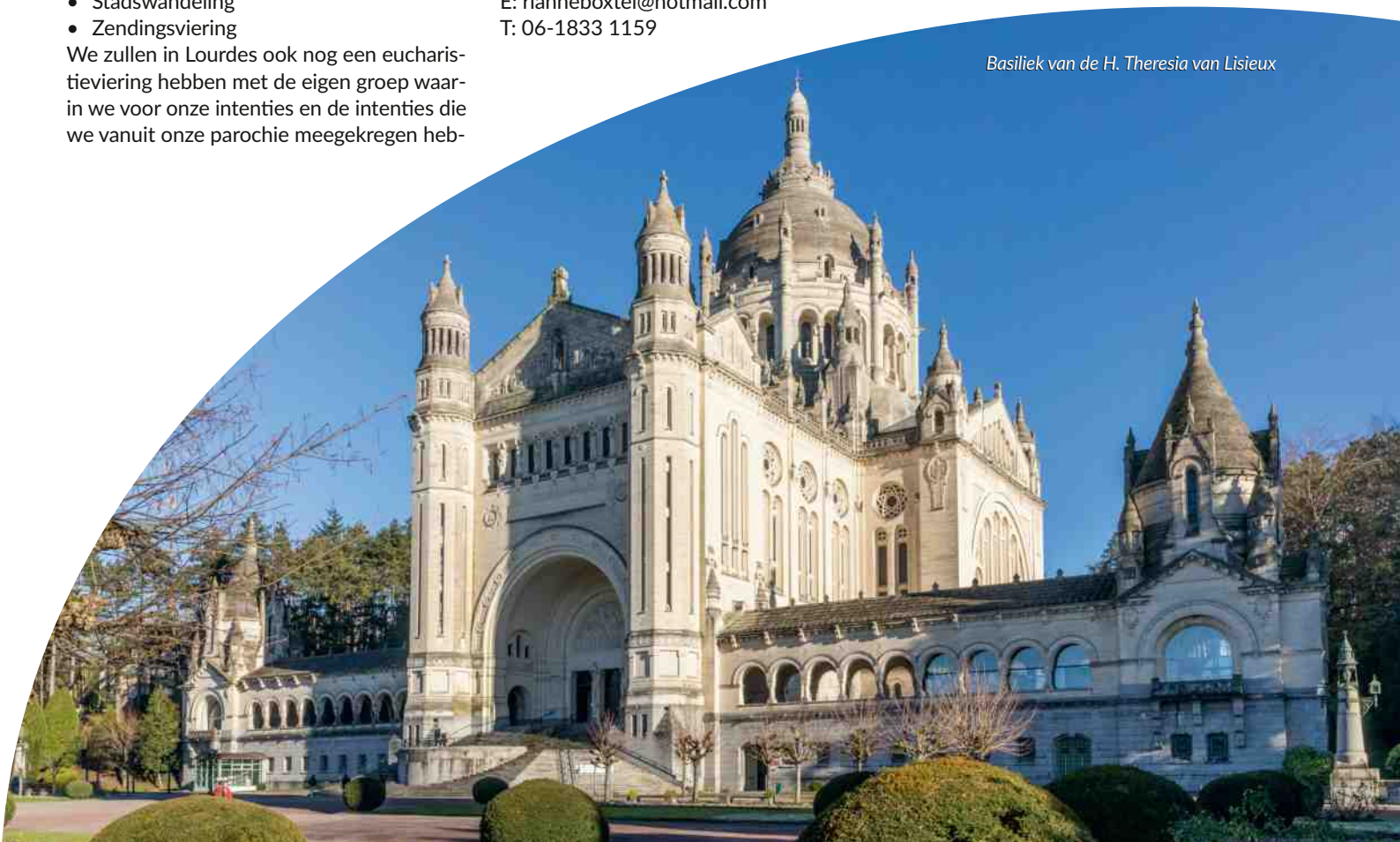
E: rianneboxtel@hotmail.com

T: 06-1833 1159

Nevers, lichaam van de heilige Bernadette Soubirous

Basiliek van de H. Theresia van Lisieux

Over de drempel van het Jubeljaar van Hoop

In de Sint Catharinakathedraal te Utrecht werd op zondag 29 december officieel het Heilig Jaar geopend. Dat gebeurde die dag in alle bisdommen wereldwijd. Het thema van dit Jubeljaar is 'Pelgrims van Hoop'.

Het Jubeljaar begon in Rome met het openen van de Heilige Deur in de Sint-Pietersbasiliek in Rome op 24 december 2024. Centraal staat de verzoening tussen mensen onderling en van de mens met God in dit bijzondere jaar. Uit heel de wereld pelgrimeren gelovigen dit jaar naar Rome om er o.a. de graven van de apostelen te bezoeken. De oorsprong van dit gebruik vinden we in Leviticus: Elk vijftigste jaar (in ieder mensenleven dus minimaal één keer) zal voor jullie een heilig jaar zijn, waarin kwijtschelding wordt afgekondigd voor alle inwoners van het land. Dit is het jubeljaar, waarin ieder naar zijn eigen grond en zijn eigen familie kan terugkeren. (Leviticus 25, 10)

Het Jubeljaar zal in de bisdommen worden afgesloten op zondag 28 december 2025. Op die dag sluiten ook de Heilige Deuren in de Sint-Jan van Lateranen, Santa Maria Maggiore en Sint-Paulus buiten de Muren. Daarna volgt op 6 januari 2026 (Driekoningen) de Heilige Deur in de Sint-Pieter als officieel einde van het Jubeljaar.

We leven in een bijzondere tijd; een onzekere tijd. We worden er aan herinnerd dat we een onderdeel zijn van de wereldkerk. De aartsbisschop van Utrecht, Willem Jacobus kardinaal Eijk, heeft voor het Aartsbisdom Utrecht dertien jubileumkerken aangegeven waarheen gedurende het Heilig Jaar

ofwel Jubeljaar 2025 gelovigen als pelgrims van hoop op bedevaart kunnen gaan, gezamenlijk of individueel. Ook onze basiliek staat in dat rijtje. Heel bijzonder!

Een ander onderdeel hiervan is de bedevaart naar Rome. De Nederlandse bisdommen hebben de handen ineengeslagen en gaan van 27 april tot 2 mei samen naar de 'Eeuwige Stad'.

Voor het Jubeljaar is een speciale hymne geschreven, die wereldwijd in allerlei talen gezongen kan worden. Er is een Nederlandse bewerking van deze hymne. In dit loflied, getiteld 'Pelgrims van hoop', richten we ons hoopvol tot God en vragen Hem ons bij de hand te nemen en de hele schepping te vernieuwen. De hymne bevat verwijzingen naar het boek van de profeet Jesaja, zoals de woorden die we kennen uit de kerstnachtliturgie: 'Het volk dat in het donker wandelt, ziet een groot licht; een licht straalt over hen die wonen in het land van doodse duisternis' (Jes 9, 1). Daarnaast weerklinken in het lied sleutelthema's uit het pontificaat van paus Franciscus, zoals universele broederlijkheid en Gods oneindige barmhartigheid. Alle landen, volkeren en talen ontmoeten elkaar in vriendschap en verbondenheid op deze pelgrimstocht naar een nieuwe aarde en een nieuwe morgen. God, geduldig, trouw en vol erbarmen, opent ons de weg daarheen en zendt ons uit om zijn liefde en nabijheid te verkondigen.

Spes non confundit – De hoop stelt niet teleur (Rom 5, 5).

Met deze krachtige woorden kondigde paus Franciscus het jubeljaar aan. Volgens een eeuwenoude traditie roept de Kerk om de 25 jaar een jubeljaar uit, een periode van verdieping, herstel en verzoening.

Paus Franciscus benadrukt dat we als christenen af en toe sterke momenten nodig hebben om onze hoop te voeden en te versterken. Daarom roept hij ons op om tijdens dit jubeljaar onze identiteit als pelgrims van hoop te herontdekken.

Het logo toont vier gestileerde figuren die de hele mensheid verbeelden vanuit de vier hoeken van de aarde. Ze omhelzen elkaar, wat wijst op solidariteit en broederschap die volkeren verenigen. De eerste figuur houdt zich daarbij vast aan het kruis. De onderliggende golven geven weer dat de pelgrimstocht van het leven niet altijd over rustige wateren gaat. De hoop in het logo is verbeeld door het anker waar het kruis aan de onderkant in overgaat.

Het catechumenaat is een traject, een plek waarlangs nieuwe, vaak jonge volwassen mensen onze kerk binnenkomen. De weg naar het Doopsel voor volwassenen is niet altijd even gekend, maar eenmaal aan het voorbereidingstraject begonnen en samen onderweg, ervaren begeleiders en geloofsleerlingen hoezeer samen op weg gaan een zegen is en een verrijking is.

Denkt u ook mee te willen doen? Of wenst u meer informatie over dit traject, neem dan gerust contact op met het parochiesecretariaat. Zij helpen u graag verder.

E: secretariaat@paulus-ludger.nl

Foto: <https://www.aartsbisdom.nl>
Processie door Utrecht voor opening Heilig Jaar

Nieuw redactielid

Hallo, ik ben Oliver Heming, nieuwe redacteur voor de Verbinding! Ik ben 19 jaar oud, studeer Journalistiek en kom uit Winterswijk. Ik kijk met volle teugen uit naar de komende periode om de kerk te mogen helpen en ondersteunen, door middel van te helpen in de redactie van de Verbinding.

Carnaval

Het is weer bijna zover: carnaval! Misschien ben je al bezig met het uitzoeken van een outfit, of kijk je uit naar de optochten en feestjes! Maar weet je eigenlijk waarom we dit feest vieren?

Wist je dat carnaval meer is dan alleen een feestje? Het hoort bij ons katholieke geloof! Het woord "carnaval" komt uit het Latijn en betekent "vaarwel vlees." Dat klinkt misschien gek, maar het heeft te maken met de vastentijd die na carnaval begint. In die tijd eten katholieken vaak wat minder en denken ze extra na over wat echt belangrijk is. Voordat die periode begint, is er tijd voor vreugde en overvloed: carnaval! In onze regio is Groenlo van onze parochie natuurlijk het centrum van de carnaval, met vele mooie optochten.

Of je nu de polonaise danst of confetti strooit, vier carnaval bewust. Denk aan de mooie tradities en de betekenis achter het feest. En als de vastentijd begint, gebruik die tijd dan om na te denken over wat echt belangrijk is in jou leven. Veel plezier met carnaval! Of zoals ze tijdens carnaval zeggen: Alaaf!

Carnavalsquiz

Wat weet jij over carnaval?

Vraag 1: Waar komt het woord carnaval vandaan?

1. Van een Brabantse legende
2. Van een Franse dansstijl
3. Van het Latijnse woord 'Carna Vale'

Vraag 2: Wat markeert het einde van carnaval?

1. Pasen
2. Aswoensdag
3. Driekoningen

Vraag 3: Wat is een typische activiteit tijdens carnaval?

1. Eitjes zoeken in de tuin
2. Een optocht met mooie wagens
3. Lichtjesticht in de Kerk

Vraag 4: Wat is typisch eten tijdens carnaval?

1. Oliebollen
2. Chocolade eitjes
3. Worstenbroodjes

Vraag 5: Wat gebeurt er na carnaval in de Katholieke traditie?

1. Dan begint de veertigdagentijd
2. Er begint een feestweek
3. Er wordt een nieuw carnavalsnummer geschreven

Bonusvraag: Waarom worden er tijdens carnaval vaak maskers gedragen?

1. Om jezelf te beschermen
2. Om te laten zien dat iedereen gelijk is
3. Om je 'oude zelf' te verbergen voor de Vastentijd

Weet jij alle antwoorden? Stuur ze dan op naar communicatie@paulus-ludger.nl ! Vergeet niet je naam erbij te zetten. Onder alle goede inzendingen verloten we een leuke prijs! Wie weet ben jij diegene! Veel succes!

WEEKENDVIERINGEN

Beltrum

za 8 feb, 19:00u., Eucharistie
Pastoor H. de Jong
zo 23 feb, 9:30u., Woord- en communie
Werkgroep

Groenlo

zo 9 feb, 9:30u., Eucharistie
Pastoor H. de Jong
zo 16 feb, 9:30u., Eucharistie
Pastor J. Baneke
zo 23 feb, 9:30u., Eucharistie
Pastoor H. de Jong

Lichtenvoorde

zo 9 feb, 11:00u., Woord- en communie
Werkgroep
zo 16 feb, 11:00u., Eucharistie
Pastoor H. de Jong
zo 23 feb, 11:00u., Woord- en communie
Pastoraal werkster C. Roetgerink

Lielvelde

zo 16 feb, 10:00u., Woord- en gebed
Werkgroep

Meddo

za 8 feb, 19:00u., Woord- en gebed
Lidy Wolters en Henriëtte Zieverink
za 22 feb, 19:00u., Woord- en gebed
Ellen Klitsie en Monique te Kieffe

Neede

za 15 feb, 19:00u., Eucharistie
Pastoor H. de Jong

Rekken

za 15 feb, 19:00u., Woord- en gebed
Werkgroep

Zieuwent

za 22 feb, 19:00u., Eucharistie
Pastoor H. de Jong

Aalten

zo 2 mrt, 9:30u., Woord- en gebed
Dhr. H. de Graaf

Beltrum

za 8 mrt, 19:00u., Eucharistie
Pastor H. Scheve
za 22 mrt, 19:00u., Woord- en communie
Werkgroep

Eibergen

zo 30 mrt, 10:00u., Oecumenisch
Werkgroep i.s.m. PKN

Groenlo

za 1 mrt, 17:30u., Woord- en gebed
Pastoor H. de Jong
zo 2 mrt, 9:30u., Eucharistie
Pastoraal Team
zo 9 mrt, 9:30u., Eucharistie
Pastor H. Scheve

zo 16 mrt, 9:30u., Eucharistie
Pastor J. Baneke
zo 23 mrt, 9:30u., Eucharistie
Pastoor H. de Jong
zo 30 mrt, 9:30u., Eucharistie
Pastoor H. de Jong

Harreveld

zo 30 mrt, 9:30u., Woord- en gebed
Werkgroep

Lichtenvoorde

zo 2 mrt, 11:00u., Eucharistie
Pastor J. Baneke
zo 9 mrt, 11:00u., Woord- en gebed
Werkgroep
zo 16 mrt, 11:00u., Eucharistie
Pastoor H. de Jong
zo 23 mrt, 11:00u., Woord- en communie
Diaken T. ten Bruin
zo 30 mrt, 11:00u., Eucharistie
Pastoor H. de Jong

Lielvelde

zo 23 mrt, 10:00u., Woord- en gebed
Werkgroep

Mariënveld

zo 9 mrt, 9:30u., Woord- en communie
Mw. A. Janssen

Meddo

za 8 mrt, 19:00u., Woord- en gebed
Leo Zieverink en Ida Beekman
za 22 mrt, 19:00u., Woord- en gebed
Anne Marie Horning en Nelly Raben

Neede

za 15 mrt, 19:00u., Eucharistie
Pastoor H. de Jong
zo 30 mrt, 10:30u., Woord- en communie
Dhr. L. v.d. Meer

Rekken

zo 23 mrt, 10:00u., Oecumenisch
Werkgroep

Winterswijk

za 1 mrt, 19:00u., Eucharistie
Pastor H. Scheve

Zieuwent

za 22 mrt, 19:00u., Eucharistie
Pastoor H. de Jong

Aalten

zo 6 apr, 9:30u., Woord- en gebed
Mevr. M. Arink

Beltrum

zo 13 apr, 10:30u., Woord- en gebed
Werkgroep
zo 20 apr, 10:30u., Woord- en communie
Pastoraal werkster C. Roetgerink

Bredevoort

zo 20 apr, 9:30u., Woord- en gebed
Werkgroep

Eibergen

zo 13 apr, 10:00u., Oecumenisch
Werkgroep i.s.m. PKN

Groenlo

zo 6 apr, 9:30u., Eucharistie
Pastoraal Team
zo 13 apr, 9:30u., Eucharistie
Pastoraal Team
za 19 apr, 20:30u., Eucharistie
Pastoraal Team
zo 20 apr, 9:30u., Eucharistie
Pastoor H. de Jong

Harreveld

zo 20 apr, 9:30u., Woord- en gebed
Werkgroep

Lichtenvoorde

zo 6 apr, 11:00u., Eucharistie
Pastor J. Baneke
zo 13 apr, 11:00u., Woord- en gebed
Werkgroep
zo 20 apr, 11:00u., Eucharistie
Pastoor H. de Jong

Lielvelde

zo 20 apr, 10:00u., Woord- en gebed
Werkgroep

Mariënveld

zo 20 apr, 10:30u., Woord- en communie
Mw. A. Wopereis

Meddo

za 5 apr, 19:00u., Woord- en gebed
Ellen Klitsie en Henriëtte Zieverink
zo 20 apr, 9:30u., Woord- en gebed
Lidy Wolters en Ida Beekman

Neede

zo 13 apr, 10:30u., Woord- en communie
Werkgroep
zo 20 apr, 9:00u., Woord- en communie
Pastoraal werkster C. Roetgerink

Rekken

zo 20 apr, 10:00u., Woord- en gebed
Werkgroep

Winterswijk

za 5 apr, 19:00u., Eucharistie
Pastoor H. de Jong
zo 20 apr, 9:30u., Woord- en communie
Werkgroep

Zieuwent

za 12 apr, 19:00u., Eucharistie
Pastoor H. de Jong

WEEKENDVIERINGEN - VERVOLG

Weekendvieringen per datum

za 8 feb: Beltrum, Meddo
zo 9 feb: Groenlo, Lichtenvoorde
za 15 feb: Neede, Rekken
zo 16 feb: Groenlo, Lichtenvoorde, Lievelde
za 22 feb: Meddo, Zieuwent
zo 23 feb: Beltrum, Groenlo, Lichtenvoorde

za 1 mrt: Groenlo, Winterswijk
zo 2 mrt: Aalten, Groenlo, Lichtenvoorde
za 8 mrt: Beltrum, Meddo
zo 9 mrt: Groenlo, Lichtenvoorde, Mariënveld
za 15 mrt: Neede
zo 16 mrt: Groenlo, Lichtenvoorde
za 22 mrt: Beltrum, Meddo, Zieuwent
zo 23 mrt: Groenlo, Lichtenvoorde, Lievelde, Rekken
zo 30 mrt: Eibergen, Groenlo, Harreveld, Lichtenvoorde, Neede

za 5 apr: Meddo, Winterswijk
zo 6 apr: Aalten, Groenlo, Lichtenvoorde
za 12 apr: Zieuwent
zo 13 apr: Beltrum, Eibergen, Groenlo, Lichtenvoorde, Neede
za 19 apr: Groenlo
zo 20 apr: Beltrum, Bredevoort, Groenlo, Harreveld, Lichtenvoorde, Lievelde, Mariënveld, Meddo, Neede, Rekken, Winterswijk

WEEKVIERINGEN

Aalten

Iedere donderdag om 9:00 uur is er een ochtendgebed in de Oude Helenakerk.

Beltrum

Op woensdag 5 februari, 5 maart en 2 april is er om 9:30 uur een Eucharistieviering in de OLV Tenhemelopnemingkerk.

Eibergen

Op donderdag 6 februari, 6 maart en 3 april is er om 9:30 uur een Eucharistieviering in de H. Mattheuskerk.

Groenlo

In de H. Calixtuskerk is wekelijks op dinsdag om 9:00 uur een ochtendviering met om 8:30 uur het bidden van de rozenkrans uitgezonderd 18 maart.

Iedere vrijdag is er om 9:00 uur een eucharistieviering met om 8:30 uur de aanbidding van het Allerheiligste uitgezonderd 18 april,

Goede Vrijdag.

Op woensdag 12 en 26 februari, 12 en 26 maart en 9 april is er om 19:00 uur een Tai-zé-vredesgebed.

Lichtenvoorde

Dinsdag 11 februari, 11 maart en 8 april om 11:00 uur rozenkrans bidden.

Gebedsgroep: op woensdag 12 maart om 14:00 uur een Eucharistieviering met pastoor H. de Jong.

Op donderdag 6 februari (thema: Liefde en vriendschap), 6 maart (thema: Vasten - veertigdagentijd) en 17 april (thema: Pasen) organiseert Careaz om 10:45 uur een oecumenische viering met mevr. B. Caminada.

Neede

Op dinsdag 11 februari, 11 maart en 8 april om 9:00 uur een Eucharistieviering met pastoor H. de Jong.

Rietmolen

Op donderdag 20 februari en 27 maart om 9:00 uur een Eucharistieviering met pastoor H. de Jong.

Winterswijk

In de H. Jacobuskerk vindt wekelijks op woensdag om 9:30 uur een ochtendviering plaats in de kapel.

In de H. Jacobuskerk wordt iedere donderdag om 14:30 uur de rozenkrans gebeden.

Zieuwent

In de Werenfriduskerk is op woensdag 5 en 19 februari, 5 en 19 maart en 2 en 16 april om 9:30 uur een woord- en communieviering in de kerk, voorganger mevr. M. Beerten.

OVERIGE VIERINGEN

Mariënveld

Op dinsdag 11 februari om 19:00 uur een Eucharistieviering voor O.L. Vrouw van Lourdes met pastoor H. de Jong.

Op 26 maart om 10:00 uur een Eucharistieviering in de BMV met pastoor H. de Jong.

Harreveld

Op vrijdag 28 februari om 19:00 uur een woord- en gebedsviering voor carnaval.

Aswoensdag, 5 maart

Aalten om 19:00 uur een woord- en gebedsviering met J. Droste.

Beltrum om 9:30 uur een woord- en communiedienst met diaken T. ten Bruin, na afloop koffie.

Groenlo om 16:00 uur een viering van woord- en gebed speciaal voor kinderen en gezinnen, met pastoor H. de Jong en pastoraal werkster C. Roetgerink

Om 19:00 uur een Eucharistieviering met pastoor H. de Jong.

Lichtenvoorde om 9:30 uur een Eucharistieviering met pastoor H. de Jong.

Winterswijk om 9:30 een woord- en gebedsviering met dhr. B. Stevens, na afloop koffie.

Zieuwent om 9:30 uur met mevr. M. Beerten, na afloop koffie.

Witte Donderdag, 17 april

Groenlo om 19:00 uur een Eucharistieviering met het pastorale team, met voetwassing.

Goede Vrijdag, 18 april

Aalten om 15:00 uur met dhr. H. de Graaf en J. Droste.

Groenlo om 15:00 uur Kruisweg en om 19:00 uur een woord- en gebedsviering met het pastorale team.

Harreveld om 15:00 uur Kruisweg voor Harreveld, Zieuwent en Mariënveld.

Lichtenvoorde om 15:00 uur Kruisweg voor kinderen met pastoraal werkster C. Roetgerink.

Mariënveld zie Harreveld.

Meddo om 19:00 uur een woord- en gebedsviering met Leo Zieverink en Monique te Kieffe.

Neede om 15:00 Kruisweg.

Winterswijk om 15:00 uur Kruisweg.

Zieuwent zie Harreveld.

Tweede paasdag, 21 april

Groenlo om 9:30 uur een Eucharistieviering met pastoor H. de Jong.

Doopvieringen

Zaterdag 15 februari

17:00u., Zieuwent
Pastoor H. de Jong

Zaterdag 12 april

17:00u., Groenlo
Pastoor H. de Jong

Aalten - H. Helena

Postadres: Ludgerstraat 64, 7121 EM Aalten
T: 06-129 322 10, dagelijks bereikbaar
E: aalten@paulus-ludger.nl
Bank: NL63 RABO 0300 2166 37 t.n.v. R.K. HH Paulus en Ludger Aalten
Secretariaat: vrijdag 9:30 - 10:30 uur, Ludgerstraat 64
Contact beheercommissie: Frans Stoltenborg

Beltrum - OLV Tenhemelopneming

Kerkadres: Mariaplein 2, 7156 MG Beltrum
Postadres: Achterom 2, 7156 ME Beltrum
T: 0544-48 21 11
E: beltrum@paulus-ludger.nl
Bank: NL13 RABO 0105 5020 65
Secretariaat: elke donderdag van 10:30 - 11:30 uur en één keer in de vier weken op de maandagavond
Contact beheercommissie: Harry Geverinck

Bredevoort - H. Hart en H. Georgius

Bredevoort heeft geen eigen r.k. kerkgebouw meer. Men kerkt in de protestants-christelijke Sint Joriskerk, Markt 1.
E: bredevoort@paulus-ludger.nl
Bank: NL58 RABO 0310 5009 58 t.n.v. R.K. HH Paulus en Ludger Bredevoort.
Contact beheercommissie: Jos Wessels 06-20358315

Eibergen - H. Mattheus

Grotestraat 88, 7151 BE Eibergen
T: 0545-47 13 54
E: eibergen@paulus-ludger.nl
Bank: NL94 RABO 0113 6011 74 t.n.v. H. Mattheus Eibergen
Secretariaat: vrijdag 14:00 - 15:00 uur
Contact beheercommissie: Wilhelmiën Fels de Vrugt

Groenlo - H. Calixtus

Kerkadres: Kerkstraat 8, 7141 BA Groenlo
Postadres: Nieuwstad 12, 7141 BD Groenlo
T: 0544-46 13 35
E: groenlo@paulus-ludger.nl
Bank: NL96 RABO 011.73.06.150
Secretariaat: dinsdag 9:00 - 11:00 uur
Contact beheercommissie: Grea Wolters

Harreveld - H. Agatha

Kerkstraat 38, 7135 JM Harreveld
E: harreveld@paulus-ludger.nl
Bank: NL43 RABO 0325 4000 40
Contact beheercommissie: Vincent Bokkers
Openingstijden kerk: alle dagen 9.30 uur tot 17.00 uur

Lichtenvoorde - H. Bonifatius - H. Ludgerus

Rapenburgsestraat 21, 7131 CW Lichtenvoorde
T: 0544-37 13 66
E: lichtenvoorde@paulus-ludger.nl
Bank: NL62 RABO 0336 1153 85
Secretariaat: donderdag 10:00 - 11:30 uur
Contact beheercommissie: Freek Verheijen

Lievelde - Christus Koning

Koningsplein 2, 7137 MD Lievelde
E: lievelde@paulus-ludger.nl
Contact beheercommissie: Agnes Onstenk

Mariëvelde - O.L. Vrouw van Lourdes

Waalderweg 3, 7263 RX Mariëvelde
T: 0544-35 12 30
E: marienvelde@paulus-ludger.nl
Bank: NL74 RABO 0160 0026 48
Spreekuur beheercommissie: maandag 10:00 - 11:30 uur
Contact beheercommissie: Jan Berendsen

Meddo - H. Johannes de Doper

Goorweg 4, 7104 BA Meddo
T: 0543-56 96 55
E: meddo@paulus-ludger.nl
Bank: NL92 RABO 0132 3055 26
Secretariaat: dinsdag 9:30 - 10:30 uur
Contact beheercommissie: Jan Lanting

Neede - H. Caecilia

Borculoseweg 43, 7161 GR Neede
E: neede@paulus-ludger.nl, T: 0545-28 68 35
Bank: NL31 RABO 0135 6000 65 t.n.v. Paulus-Ludger Neede
Bank: NL94 RABO 0135 6030 05 voor kerkbijdragen
Secretariaat: woensdag 9:30 - 11:00 uur
Contact beheercommissie: Sjaak Ots
Koster H. Holtkamp 06-2099 4297

Rekken - HH. Martelaren van Gorcum

Rekkenseweg 42, 7157 AE Rekken
T: 0545-43 13 69
E: rekken@paulus-ludger.nl
Bank: NL57 RABO 0113 6017 43
Contact beheercommissie: Jos Scholte van Mast

Rietmolen - H. Caecilia

Pastoor C.M. van Everdingenstraat 34, 7165 AK Rietmolen
T: 0545-22 12 07
Bank: NL91RABO 0143 9920 07 t.n.v. R.K. Parochie HH Paulus en Ludger, Rietmolen
Secretariaat: via parochiesecretariaat Groenlo, T: 0544-46 46 63

Vragender - St. Antonius van Padua

p/a Ellen Wiegerink, Vragenderweg 59, 7134 NA Vragender.
Secretariaat: via parochiesecretariaat Groenlo,
T: 0544-46 46 63
E: vragender@paulus-ludger.nl
Bank: NL09 RABO 0336 1153 69; Giro: NL90 INGB 0001 1961 56
Contact beheercommissie: Angelo Ribbers
Mariakapel geopend: dagelijks van 9.00 tot 19.00 uur.
Beheerders: Ton Gunnewick 06-17946617 Hans Veldkamp 06-13873905

Winterswijk - H. Jacobus

Misterstraat 18, 7101 EW Winterswijk
T: 0543-51 21 58
E: winterswijk@paulus-ludger.nl
Bank.: NL24 RABO 0371 2191 08.
Voor kerkbijdragen: NL72 RABO 0371 2031 12
Secretariaat: di, do en vr 10:00 - 11:00 uur
Contact beheercommissie: Henry Reijerink

Zieuwent - H. Werenfridus

Dorpsstraat 43, 7136 LG Zieuwent
T: 0544-35 13 18
E: zieuwent@paulus-ludger.nl
Bank: NL61 RABO 0160 0911 52, Giro: NL19 INGB 0000 8800 50
Secretariaat: woensdagmorgen na de weekviering.
Contact beheercommissie: Henry Waalderbos

EUCCHARISTISCH CENTRUM

Op weg naar Pasen

Witte Donderdag - Goede Vrijdag - Paaswake

Drie bijzondere dagen gaan vooraf aan de viering van Pasen. Het Paastriduüm van het lijden, de dood en de verrijzenis van de Heer vormt het hoogtepunt van het liturgische jaar. Het Paastriduüm begint met de avondmis van Witte Donderdag en mondt uit in de vreugde van Pasen. We trekken uit de slavernij naar de bevrijding, door duisternis heen naar het licht, van dood naar nieuw leven.

Het Paastriduüm vieren we als geloofsgemeenschappen samen in het eucharistisch centrum van onze parochie, de H. Calixtusbasiliek in Groenlo. We doen dit sinds enkele jaren en ook vorig jaar mochten we veel positieve reacties vernemen. Samen vieren, verbondenheid, een vollere kerk en met inzet van vrijwilligers vanuit de diverse geloofsgemeenschappen. In deze vieringen gaat het pastoraal team voor.

De paaskaarsen en het water voor alle geloofsgemeenschappen worden in de Paaswake gezegend.

Witte Donderdag 17 april: 19.00 uur

Avondmis met voetwassing, overbrenging van het heilig Sacrament en na de viering moge-

lijkheid voor stille aanbidding bij het rustaltaar tot 21.30 uur. Kinderen, waaronder eerste communicantjes en hun familieleden zijn uitgenodigd mee te doen.

Tijdens de aanbidding is er gelegenheid om het sacrament van verzoening (biecht) te ontvangen.

Goede Vrijdag 18 april: 19.00 uur

Herdenking van het lijden en sterven van de Heer: lijdensverhaal, kruisverering en uitreiking van de heilige communie. Eenieder kan van huis meegebrachte bloemen bij het kruis neerleggen.

Paaswake zaterdag 19 april: 20.30 uur

Zegening van het vuur, intocht paaskaarsen en lichtritus, woorddienst, zegening van het water, hernieuwing doobbeloften en eucharistie. Na de viering is koffie en thee en gelegenheid om elkaar een Zalig Pasen te wensen. Aan het einde van de Paaswake worden de paaskaarsen en het gezegende water overhandigd aan vertegenwoordigers van de geloofsgemeenschappen. Op paasmorgen of bij een eerstvolgende viering brengen zij de brandende paaskaars

plechtig binnen in de viering in hun geloofsgemeenschap.

Zo wordt een mooie verbinding tot stand gebracht en het licht van de Verrezen Heer als paasvreugdevuur verspreid in onze parochie.

Oproep

Wij, als welkomstgroep van het bouwteam Missionaire Parochie, willen graag met een persoonlijke benadering en met kleine stapjes ons geloof delen en doorgeven.

Concreet houdt dat in, dat we zo veel mogelijk kerkgangers persoonlijk welkom willen heten.

En wel om te beginnen voorafgaand aan elke Ankerzondag in ons Eucharistisch Centrum te Groenlo.

Dat zal dus 12x per jaar zijn, verdeeld over een aantal gastheren en -vrouwen. Wij zouden het mooi vinden dat er twee personen in de voorste hal staan en twee personen achterin de kerk staan. Deze gastheren/ -vrouwen houden de deuren open en reiken de mensen een misboekje aan met daarbij een vriendelijke wens.

We willen meer verbinding met de mensen die naar ons Eucharistisch Centrum komen. Sommigen komen al heel lang, sommigen kort, sommigen van andere geloofsgemeenschappen. We willen elkaar leren kennen. En dat begint bij een persoonlijke begroeting.

U kunt zich, evt. samen met een bekende, melden bij: Marjo Stapelbroek 06-15 13 14 12.

Hartelijke groet,

Leden van de welkomstgroep:

Ian van der Wielen, Harry Verheij,

Betsy Hummelink en Marjo Stapelbroek.

AALTEN

Correspondenten

Annie ter Hedde

Mia Bijen, E: jomiby@hotmail.com

Mededelingen

Van de Beheercommissie

- Wilt u in de komende tijd graag persoonlijk een e-mail ontvangen met actueel nieuws over vieringen en activiteiten? Af en toe organiseren we extra activiteiten in onze geloofsgemeenschap. Wilt u van alles op de hoogte blijven, schrijft u zich dan in voor de groepsmail. Geef uw e-mailadres dan door aan ons locatiesecretariaat: aalten@paulus-ludger.nl
- Voor vragen/wensen, zoals bezoek van óf een gesprek met een pastor uit de parochie of iemand uit de geloofsgemeenschap, ook voor wensen als een gedachteniskruisje,

misintenties en allerzielenviering óf voor zo maar een gesprek bent u altijd welkom op ons locatiesecretariaat aan de Ludgerstraat 64, Aalten.

- Mocht er een verhuizing van uw dierbaren (ouders of naaste familieleden) plaats gaan vinden naar een verzorgings- of verpleeghuis wilt u dat dan s.v.p. doorgeven aan ons locatiesecretariaat of aan Jozephien de Graaf tel. 0543-475831 (Caritas). Dank u.

De Veertigdagentijd

Deze begint met Aswoensdag op woensdag 5 maart na het carnavalsfeest. Op deze dag begint voor de christenen de vastentijd. In de katholieke kerk krijgen mensen op Aswoensdag een kruisje van as op hun voorhoofd getekend. De as is gemaakt van verbrande palmtakjes, die het vorige jaar met Palmpasen aan

de gelovigen zijn uitgedeeld. Het askruisje is een teken van berouw, bezinning, bekering en boete. En het herinnert je eraan dat aan alles een einde komt. Maar as is ook heel vruchtbaar, dus staat het ook voor nieuw leven.

Pasen

*De dood zal niet meer zijn
Noch verdriet
Noch geschreeuw
Pijn zal er niet meer zijn.*

*Pasen nieuw leven - Opnieuw beginnen
Nu het lente is, verrast de natuur
Op wonderlijke wijze groeit en bloeit
alles weer opnieuw
Na een periode
van kou en doodsheid.
Liefde is de enige bloem
die bloeit zonder hulp van de seizoenen.*

Bidden we samen

Hierbij denken wij aan hen die ziek zijn, zij die zich eenzaam voelen of verdriet hebben, onder andere i.v.m. verlies van een dierbare/naaste. Wij wensen hen alle kracht en sterkte toe om een ziekte, verdriet om gemis of aandacht te kunnen doorstaan. Denken we ook aan eenzamen, die een bezoekje op prijs stellen.

Voedselbank

Wilt u nog meedoen met de voedselbank? In onderstaande maanden mag u de volgende producten naar de voedselbank brengen
 Februari: Koffie-thee-chocoladedrank-limonaade-fruitdrink
 Maart: Broodbeleg
 April: Idem + Paasartikelen

U kunt de goederen brengen naar de kast in het kerkelijk bureau van de PGA aan de Ludgerstraat 64 óf naar het Stiltecentrum onder de toren van de Oude Helena Kerk; daar staat de voedselbankmand.

Dank voor uw bijdrage.

Openbaring van Liefde

*Het is niet voldoende
 het Lijden van de Heer te zien,
 er van te horen spreken,
 er de gedachtenis aan te bewaren,
 evenals Christus te lijden.*

*Het Kruis en Lijden van de Heer moet
 een openbaring van zijn liefde zijn.
 De liefdesopenbaring moet
 tot wederliefde wekken.*

*Het 'vonkje van onze ziel' moet
 een vuur worden
 en een verblindend licht*

Uit: Titus Brandsma, *Een blijvende bezieling*, Berne Media

Geloofsgemeenschap Sint Helena, Aalten
 wenst u allen

een goede voorbereiding naar Pasen toe.

En Zalige Paasdagen

Een stille getuige

Herdenking 80 jaar bevrijding in Aalten

De opening van de expositie vond plaats op dinsdag 28 januari door de burgemeester van Aalten de heer A.B. Stapelkamp in gebouw Elim aan de Landstraat 20 te Aalten. Hij heette de genodigden welkom en sprak hen toe. De expositie is de eerste activiteit in het kader van de herdenking 80 jaar bevrijding en is te bezoeken tot 5 mei 2025.

Samenstellers zijn de R.K. Geloofsgemeenschap St.-Helena en de Protestantse Gemeente Aalten.

Aan de Dijkstraat in Aalten staat een imposante, oude rode beuk, die al meer dan twee eeuwen over het dorp waakt. Zijn wortels zijn diep verankerd in de aarde en zijn takken reiken naar de hemel. Zijn knoestige stam laat de weerbarstigheid van het leven zien. Deze boom op de oude plek van weverij Driessen is een stille getuige van vreugdevolle momenten, maar ook van het diepe verdriet dat de gemeenschap heeft meegemaakt. De bevrijding kwam niet vanzelf. Op 28 januari en 24 maart 1945 werd de Dijkstraat getroffen door bombardementen, gebeurtenissen die diepe littekens hebben achtergelaten in de geschiedenis van het dorp. Mensenlevens gingen verloren. Ook pastoor Chris van Rooijen liet het leven. Het was een wonder dat de volle St.-Helenakerk tijdens het zogenaamde Lof op zondagmiddag net niet getroffen werd.

Door de jaren heen heeft de beuk vele verhalen in zijn schors en ritzelende bladeren opgeslagen. Hij zag in de maanden voorafgaande aan de bevrijding kinderen spelen, geliefden samenkomen, biddende gelovigen, kloosterzusters van het klooster St.-Elisabeth tegenover hem, een vrome Duitse soldaat, bommen vallen, mensen rouwen en de gemeenschap zichzelf weer

opbouwen na de verschrikkingen. Deze rode beuk is een levende getuige. Vrijheid vraagt om onderhoud. Ook geloofsgemeenschappen dragen daaraan bij.

Met een vriendelijke groet,

De Protestantse Gemeente Aalten en de R.K. Geloofsgemeenschap St.-Helena, Aalten

Hospicegroep de Lelie

Op donderdag 31 oktober 2024 kreeg Bianca Elschoot als coördinator van de hospice een cheque overhandigd ad € 500,-. Dit geld is afkomstig van inloopmorgen 'Open Deuren' uit de 'blauwe olifant' die bij de ingang naar de zaal op tafel staat en bedoeld is om geheel vrijwillig gevuld te worden met een gift van de bezoekers. Elke donderdagmorgen is de koffiedrinkmorgen 'Open Deuren' geopend om gezamenlijk koffie/thee te drinken. Van dit geld wordt enkele malen per jaar een gift gedaan aan een goed doel. Ditmaal was 'Hospicegroep de Lelie' aan de beurt en kreeg het, via Bianca, de cheque met het mooie bovenstaande bedrag overhandigd.

Wat is de 'Hospicegroep'?

De hospicegroep levert terminale zorg aan huis én zorg en verblijf in het hospice.

Als iemand terminaal ziek is en graag thuis wil sterven, komt er veel af op de mantelzorgers. De vrijwilligers van de terminale zorg aan huis zijn er om de mantelzorgers te ondersteunen en te ontlasten, zodat zij de zorg in de laatste levensfase van hun dierbare vol kunnen houden. Vaak is de vraag om in de nacht te waken zodat de mantelzorgers enkele nachten goed kunnen slapen. Of er is vraag voor aanwezigheid overdag bij de zieke thuis, zodat de mantelzorger even de handen vrij heeft om buitenshuis iets te kunnen doen. Aanvragen voor terminale thuiszorg kunnen worden gedaan door familie of zorgverleners. De coördinatoren beoordelen de mogelijkheden voor de inzet van vrijwilligers. Het hospice (of ook wel het 'bijna-thuis-huis' genoemd) heeft ruimte voor 4 gasten. Mensen die in de terminale levensfase verkeren en niet thuis verzorgd kunnen worden of niet thuis willen sterven, kunnen terecht in het hospice. Iedere gast heeft de beschikking over een grote kamer met eigen badkamer. Samen met familie/naasten willen wij alle mensen een waardig afscheid bieden. Hierbij willen wij zoveel mogelijk de thuissituatie te benaderen. Er wordt door de vrijwilligers nauw samen gewerkt met de professionele thuiszorg van Marga Klompé. Voor aanmelding voor een plek in het hospice is een verklaring van een arts noodzakelijk. Mensen die een beroep doen op de hospicegroep komen voornamelijk uit de Oost-Achterhoek. Na bijna 40 jaar op verschillende plekken gewerkt te hebben binnen de verpleeghuiszorg, kreeg ik afgelopen januari de kans om als coördinator van hospicegroep de Lelie aan de slag te gaan.

Samen met mijn collega heb ik een soort duobaan: we werken ieder drie dagen waarvan een dag overlap voor overleg en allerlei andere zaken. Wat ik zelf zo bijzonder vind aan het werk bij 'de Lelie' is de grote betrokkenheid en inzet van de vele vrijwilligers. Mensen uit het hele voedingsgebied met allerlei verschillende achtergronden die zich inzetten voor medemensen die nog maar kort te leven hebben. Samen zorgen ze er voor dat het rooster iedere

keer weer wordt gevuld zodat er iedere dienst twee vrijwilligers aanwezig zijn om te zorgen voor de gasten en hun bezoek. En ook de vrijwilligers voor het thuiswaken zetten zich graag in om de mantelzorgers thuis te ontlasten. Het enthousiasme van de vrijwilligers zorgt voor een hele prettige en positieve sfeer. Zonder vrijwilligers kan het hospice niet bestaan. Daarom zijn we altijd blij met nieuwe vrijwilligers om het natuurlijk verloop te kunnen blijven aanvullen. Vrijwilligers krijgen allemaal een scholing aangeboden, waarin allerlei za-

ken aan bod komen. Zo zijn ze voldoende toegerust om het vrijwilligerswerk vorm te geven. Het werk van de hospiciegroep wordt ten dele gesubsidieerd en kan alleen blijven bestaan door steun van derden (donaties, giften en legaten). Namens het hospice allen hartelijk dank voor de gift.

*Met vriendelijke groeten,
coördinator Bianca Elschot*

BELTRUM

Correspondent

Paul Ribbers

Terugblik op Kerst

Elk jaar kunnen we weer genieten van onze Beltrumse kerststal.

Rudie Hoytink samen met zoon Hidde zijn ook dit jaar weer de bouwers van onze fraaie kerststal achter in de kerk. Dit jaar zag het geheel er nog mooier uit door restauratie van de beelden.

"Ze zeet d'r weer heel fris oet", dit zijn de woorden die onze koster Henk Klein Gunnewiek gebruikte toen hij de Beltrumse kerstgroep zag die door de Lichtenvoordse Jolien te Welscher, gediplomeerd restaurateur van schilderijen en beelden, onder handen was genomen.

Tweede Kerstdag Kraomschudd'n

Dit jaar voor de derde keer was er voor alle borelingen van 2024 gelegenheid om met hun ouders op een ongedwongen wijze bij elkaar te komen bij onze kerststal. Voor alle kinderen, met name voor de broertjes/zusjes, was er ranja, iets lekkers en een verrassing. Het was een gezellige 'happening'!

BREDEVOORT

Correspondent

Jos Wessels

Volle kerk Kerstmis

Een volle kerk, dat maak je in deze tijd toch weinig mee! Maar op kerstmorgen zat de Sint Joriskerk in Bredevoort vol vanwege de oecumenische dienst van katholiek en protestant samen. Voorgangers waren Jos Wessels en Sietske Stronks. Er was samenzang onder leiding van organist Jan Stronks. En we luisterden naar engelstalige kerstliederen, prachtig gezongen door de band KALM (zie foto).

Een volle kerk met zanggroep KALM

Voor het eerst in de geschiedenis was in deze protestantse kerk een kerststal opgesteld. Er waren enkele tientallen kinderen aanwezig die een lichtje mochten aansteken voor de stal.

Nieuwe actie

RK Caritas neemt voortouw voor actie Een tweede kerkje in Gambia.

In navolging van het kerkje in Bakary Sambouya in Gambia, zet onze RK Caritas zich nu in voor een katholiek kerkje in Mandinary, eveneens in Gambia. Het initiatief is nu aan de RK Caritas van Bredevoort. Dit met het voorbeeld van de Bredevoortse missionaris Jan de Vries voor ogen. Jan de Vries werd in 1964 vermoord in Congo. Zie het artikel elders in deze Verbinding.

Kerkhofgroep

Kerkhofgroep genomineerd voor Bredevoortse prijs

In Bredevoort kent men de prijs De Pompe. Het is een bronzen afbeelding van de pomp op de Markt. De prijs wordt uitgereikt aan de

persoon of groep die zich op bijzondere wijze, vrijwillig heeft ingezet voor de gemeenschap. Dit jaar waren er tien genomineerden, onder hen de kerkhofgroep van de rooms-katholieke begraafplaats. In de gemeente Aalten zijn de kerkhoven eigendom van de gemeente. Het onderhoud door de gemeente beperkt zich tot het hoogst noodzakelijke. Een groep vrijwilligers uit de katholieke gemeenschap zet zich sinds 2022 in om achterstallig onderhoud te plegen en alles weer mooi groen aan te kleden. Hierbij een foto van 2023 met Willem Veldkamp (links) en Antoon Jetten. Antoon is vorig jaar helaas overleden.

GROENLO

Correspondent

Ton Gunnewijk

Carnaval

Traditioneel zijn de carnavalsverenigingen De Knunnekes en de Maispotters sinds 2001 betrokken bij de carnavalsviering op zaterdag 1 maart 2025 om 17:30 uur, waarin het koor Vocales altijd zingt en Hofkapel De Knolle de muziek verzorgt.

Dit mag u niet missen voor u naar het Carnaval gaat
ALAAF!!

Live volgen of terugkijken

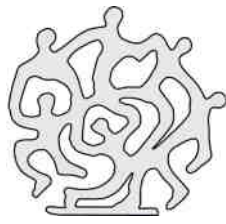
<https://kerkdienstgemist.nl/stations/2084-H-Calixtusbasiliek>

Wijkenberaad

Bezoek gewenst? Geef het door!

In 2024 is het Wijkenberaad twee keer bij elkaar geweest. Er zijn zorgen rond de bezetting. In het afgelopen jaar hebben we van enkele vrijwilligers afscheid genomen. Bij sommigen van hen speelt leeftijd en gezondheid een rol. Omdat voor hen geen nieuwe vrijwilligers in

de plaats komen, is het niet meer mogelijk om alle bezoeken te blijven verzorgen. Ook is er gesproken over de toekomst van het zoekwerk en de groep. De behoefte aan een bezoek vanuit de kerk blijft gelden voor een groep parochianen. Er zijn echter óók parochianen die aangeven dat het voor hen niet écht (meer) hoeft. Vaak betreft het parochianen die wat op afstand van het kerkelijke gebeuren zijn komen te staan. Het wijkenberaad heeft daarom besloten om voor sommige gedeelten van het gebied van de geloofsgemeenschap Groenlo een andere wijze van werken te hanteren. Voor het centrum van Groenlo en ook voor De Molenberg geldt dat wanneer u bezoek wilt ontvangen vanuit de parochie, u dit zelf moet aangegeven. U kunt dit melden of namens iemand doorgeven aan het secretariaat van de geloofsgemeenschap Groenlo,

T: 0544- 461335 (di. 9:00 – 11:00 uur),

E: groenlo@paulus-ludger.nl.

Het wijkenberaad gaat in afgeslankte vorm wel door en komt jaarlijks bijeen. Er wordt nog gezocht naar een nieuwe coördinator en natuurlijk nieuwe vrijwilligers.

Actie Kerkbalans 2025

Geef vandaag voor de kerk van morgen

De Actie Kerkbalans 2025 is inmiddels gestart en de enveloppen zijn bezorgd.

Mocht u geen envelop hebben ontvangen dan kunt u die vinden achter in de basiliek of

de plaats komen, is het niet meer mogelijk om alle bezoeken te blijven verzorgen. Ook is er gesproken over de toekomst van het zoekwerk en de groep. De behoefte aan een

uw adres doorgeven via mail aan groenlo@paulus-ludger.nl

Ook dit jaar zal de envelop niet bij u thuis worden opgehaald. Wij hopen dat u de envelop zelf wilt retourneren, Antwoordnummer 3010, 7140 ZX Groenlo of brievenbus pastorie aan de Nieuwstad 12 in Groenlo.

Ook is het mogelijk om een bijdrage te doen via de QR code.

Alvast dank voor uw bijdrage!

HARREVELD

Correspondent

V. Bokkers

harreveld@paulus-ludger.nl

Carnaval

Carnaval in de St. Agathakerk in Harreveld

De Zandbieters openen de Carnaval met een Carnavalsviering op vrijdag 28 februari om 19.00 uur. Hans Weikamp zal deze viering voorgaan samen met de Zandbieters. Mu-

ziekvereniging St. Agatha verleent haar medewerking en iedereen is van harte welkom.

Goede Vrijdag

Kruisweg HaZiMa langs statiemuur in open lucht

Op 18 april 2025 wordt, mits voldoende goed weer, om 15:00 uur de Kruisweg gehouden bij de prachtige statiemuur op het kerkhof achter de St. Agathakerk in Harreveld. Volgend op de grote eerdere successen, zal deze wederom gezamenlijk verzorgd worden door de geloofsgemeenschappen van Harreveld, Zieuwent en Mariënveld. Het lijdensverhaal van Christus wordt, in woord en gezang, tot leven gebracht door voorganger, lectoren, acolieten en koorzangers uit de drie dorpen.

De Kruisweg biedt, op beeldende wijze, een bezinning op de lijdensweg die Jezus heeft ondergaan vanaf het gerechtsgebouw tot aan

Zijn begrafenis. Veertien kruiswegstaties verbeelden aldus de belangrijkste gebeurtenissen van die lijdensweg. Bij iedere statie staan we stil bij het lijden van Christus, plaatsen het verhaal in deze tijd, en denken aan hen die zich op dit moment in soortgelijke situaties bevinden. We bidden voor alle mensen die momenteel een eigen kruis te dragen hebben en staan stil bij alle vormen van leed in onze wereld van vandaag.

De kruiswegstaties in Harreveld zijn, voor zover bekend, oorspronkelijk rond 1700 vervaardigd en stonden in een Duitse kerk. Bijna twee eeuwen later zijn de beeldwerken naar Harreveld overgebracht en in 1893 dienst gaan doen in de toen gebouwde kapel van

het voormalige kasteel (later internaat). Na een grondige restauratie staan ze sinds zomer 2016 in de, speciaal hiervoor gebouwde, statiemuur op het kerkhof van Harreveld en bieden zo een unieke kans voor een Kruisweg in de openlucht.

U bent welkom

Het Meester Nijsplein, naast de kerk, biedt ruime parkeergelegenheid. De Kruisweg is goed begaanbaar per rollator en er wordt gezorgd voor enkele zitplaatsen. Bij regen kijken we uit naar de bijzondere wandgeschilderde Kruisweg in de St. Agathakerk. We nodigen iedereen van harte uit om deel

te nemen aan deze bijzondere Kruisweg op Goede Vrijdag. Na afloop is er gelegenheid elkaar nader te ontmoeten met koffie/thee in de fraai onderhouden pastortuin (bij goed weer; anders in de kerk).

LICHTENVOORDE

Correspondent

Vincent Stapelbroek

Lift te koop

Achter in onze Bonifatiuskerk staat een mooie lift. Koorleden die slecht ter been waren konden met deze lift gemakkelijk op de koorzolder komen.

De laatste jaren wordt de lift niet meer gebruikt. De huidige koorzangers gaan allemaal via de trap naar boven, zodat ze vanaf de koorzolder hun vocale bijdrage kunnen leveren aan de erediensten. Daardoor is de lift dus overbodig. De lift verkeert in een vrij goede staat. De maten van de lift zijn: lengte 100 cm, breedte 125 cm en

hoogte 650 cm. Het plateau van de lift kan tot een hoogte van 5,25 meter. Belangstelling voor deze prachtige lift? Stuur een mailtje naar de administratie van onze locatie: lichtenvoorde@paulus-ludger.nl U mag de lift gratis meenemen. Het is wel de bedoeling dat u de lift zelf demonteert. Ondanks de vrij goede staat, heeft de lift wel onderhoud nodig.

De verloren sleutel

- het vervolg -

Op zondag 27 oktober 2024 was de sleutel van het tabernakel spoorloos verdwenen. Daarover hebt u kunnen lezen in de vorige Verbinding. In dat artikel werd ook verteld hoe Ria en Fons Walterbos uit de Vestingstad Grolle onze kosten Ria Kock bij de stadspoort van H. Gemeentes voorzagen voor de eredienst in Lichtenvoorde. De Spanjaarden waren op dat moment nog de baas aan het spe-

len in Grolle, maar Groenlo en Lichtenvoorde reikten elkaar op die zondag de helpende hand.

Als correspondent was ik zo onder de indruk van het mooie verhaal over deze goede daad dat ik helemaal vergeten was om naar het vervolg te vragen. Was er een reservesleutel gevonden? Was er een nieuw slot in het tabernakel gezet? En daarom besloot ik dit alsnog na te vragen bij Ria Kock.

'Zeg Ria, hoe is dat afgelopen met die verloren sleutel?' vroeg ik haar op een zondagochtend na een kerkdienst.

'Nou ja, de volgende dag, op maandag, was ik iets anders aan het zoeken. Dat was op een plek waar ik niet was geweest. Althans dat dacht ik. In de keuken, op de grond, onder een stoel... Daar zag ik iets liggen: de sleutel van het tabernakel', aldus kosten Ria.

En zo was de sleutel weer terecht. Eind goed, al goed. De gevonden sleutel leidt tot een positief slot van dit verhaal.

Sfeerlicht in winter

Installatiebedrijf Gebr. ter Bille heeft 23 december de verlichting op het priesterkoor en de zangzolder achter in de kerk hersteld. Dit is gebeurd op verzoek van de gemeente Oost

Gelre. De gemeente heeft deze reparatie van het sfeerlicht ook bekostigd. De reden voor deze verlichting is het vergroten van de sfeer in het dorp in de donkere wintermaanden. De verlichting verfraait het aanzicht van onze kerk in de avonduren. De ramen van de kerk zijn tot 23:00 uur verlicht.

Aswoensdagviering

Vele jaren werd de Aswoensdagviering 's avonds gehouden in de Bonifatiuskerk. Dit jaar zal de viering voor het eerst sinds lange tijd 's morgens zijn. Aswoensdag valt dit jaar op 5 maart. De aanvang van de dienst is 9:30 uur.

LIEVELDE

Correspondent(e)

Vacature

Heel lang misdienaar**Bijna 70 jaar misdienaar, acoliet in de Christus Koning te Lievelde.**

"Vandaag, op kerstavond, willen wij van de gelegenheid gebruik maken om een vrijwilliger speciaal in het zonnetje te zetten," sprak de voorzitter van de beheercommissie na de viering.

"Vroeger was het zo dat je al vanaf ongeveer 10 jaar of misschien zelfs nog jonger, misdienaar mocht worden. Het ging er toen wel heel anders aan toe dan tegenwoordig. Eerst nog Latijnse gebeden leren en elke dag was er wel een mis vaak al heel vroeg in de ochtend. Ook voor trouwerijen en een uitvaart werden de jongens gevraagd. De pastoor had keuze uit vele jongeren van de basisschool maar ook lang daarna, vaak totdat men ging trouwen. Vooral onder schooltijd dienen vonden velen fijn, lekker geen school en vaak nog wat lekfers, in de vorm van een koetjesreep, van pastoor Mientjes.

Leo, je hebt misdienaar geweest vanaf ongeveer 1955 en later ging dat over in het acoliet zijn. Dat heb je al die jaren, bijna 70, volgehouden. Precies kon ik het niet meer nakijken omdat de papieren allemaal in het archief liggen. Maar dat het heel erg veel jaren omvat moge duidelijk zijn.

Je deed het met veel plezier en wanneer er

een beroep op je gedaan werd was het antwoord altijd ja, dat komt goed. Ook al moest je voor de boerderij van alles regelen en iemand vragen om te melken, je deed het gewoon. De koster was erg verguld met jou, je wist gewoon hoe alles moest. Wanneer er een vreemde voorganger kwam dan zorgde jij ervoor en nagenoeg onopgemerkt dat alles toch vlekkeloos verliep in de dienst. Weekendvieringen, uitvaarten en mogelijk nog andere vieringen, jij wist de staat van dienst uit je hoofd. Heel bijzonder zoals jij je taak opvatte. Nu de kerk is verkocht en er minder vieringen zijn hoef je minder aan te treden. Dat is misschien maar goed ook zodat je van je meer van je pensioen kunt genieten er tijd overblijft.

Collecteren behoorde ook tot je werkzaamheden en daarbij, als je jou voor iets extra's vroeg, was het antwoord ook nooit nee.

Leo, je hebt veel voor de gemeenschap betekend en daarom willen we je vanavond onderscheiden met de bronzen Willibrord plaquette. Deze onderscheiding is voor gelovigen in het bisdom die betekenisvol meer dan gewone diensten hebben verricht, voor de kerkgemeenschap ter plaatse. Deze Willibrordus onderscheiding bestaat verder nog uit een draagspeld en een oorkonde ondertekend door onze kardinaal Wim Eik. De onderscheiding bestaat sinds 2001 in ons bisdom en is bestemd voor vrijwilligers vanwege hun grote verdiensten voor kerk en samenleving."

Leo ten Have en zijn vrouw

De voorzitter van de beheercommissie overhandigt de bronzen plaquette en vraagt zijn vrouw Agnes de draagspeld bij Leo op te spelden. Er wordt een bloemetje aangeboden en het koor zingt met de kerkgangers 'het Lang zal hij leven'. De kerkgangers feliciteren Leo met de onderscheiding en wensen elkaar een zalig Kerstfeest. Onder het genot van koffie/thee met een kerstkrans wordt er nog enige tijd gezellig nagepraat.

MARIËNVELDE

Correspondent

Anita Spekschoor

Mariaviering

Op dinsdagavond 11 februari 2025 is de jaarlijkse "Mariaviering" in de O.L.V. van Lourdeskerk in Mariënveld. Pastoor H. de Jong zal hierin voorgaan. De viering is om 19:00 uur. We herdenken dat Maria aan Bernadette is verschenen. Bernadette was een meisje uit

een arm gezin in Lourdes. Zij is geboren op 7 januari 1844 en op 16 april 1879 op 35 jarige leeftijd overleden.

Op 11 februari 1858 was zij hout aan het sprokkelen bij een grot. Daar is de H. Maagd Maria aan haar verschenen. Jaarlijks bezoeken zo'n zes miljoen pelgrims dit bedevaartsoord. Omdat de kerk in Mariënveld naar haar is vernoemd, is er jaarlijks een herdenkingsviering. Haar beeltenis staat afgebeeld in het

glas en lood raam achter het altaar van de kerk. Vóór de viering worden de kaarsen uitgedeeld voor de lichtprocessie en na de viering mag men de kaars meenemen. Wij vragen hiervoor geen bijdrage. Na de viering mag ieder die dat wil en kan, meelopen in de kerk met een brandende kaars. In de kerk staan mensen met brandende fakkels, hetgeen een mooie sfeer geeft.

Na afloop is er koffie/thee.

NEEDE

Correspondent

Sjaak Ots

Inzameling**Voedselbank en kledinginzameling**

Iedere woensdag vanaf 9.30 uur tot 11.00 uur kunt u iets afgeven. Dat kan zijn voedingsmiddelen, een financiële bijdrage voor de voedselbank of kleding.

Kerstmiddag Soos

De kerstmiddag van de soos vond plaats in het Achterhuis. Met dank aan Leo van der Meer die voorging in de woord en communieviering. Het koor zorgde voor de muzikale omlijsting. Na afloop was er een gezellig samenzijn met de nodige hapjes en drankjes. Het is een geslaagde middag geworden.

Terugblik**De Nachtmis**

Het was heel lang geleden dat er een nachtmis op kerstavond in Neede plaats vond. Daarom, was het heel spannend of er behoefte was om op kerstavond samen de eucharistie te mogen vieren. Pastoor H. de Jong is echter niet voor niets vanuit Groenlo gekomen. De kerk was goed gevuld. Het koor, aange-

vuld met zangers vanuit Lievelede, klonk prachtig. De kerstliederen werden goed meegezongen. De reacties na afloop waren enthousiast. Fijn was het om te zien dat er niet alleen vanuit Neede mensen naar de nachtmis kwamen, maar ook vanuit andere locaties. Hopelijk is er eind van dit jaar wederom een nachtmis op kerstavond in Neede.

Oudejaarsdienst

De oudejaarsdienst was dit jaar om 10.00 uur. Misschien even wennen aan het tijdstip, maar op oudejaarsavond nog de deur uit is voor velen niet zo een goed idee. Na afloop van de woord- en communieviering was er koffie en thee in het Achterhuis. De lokale bakker

heeft gratis voor de nodige oliebollen gezorgd die met smaak werden geconsumeerd.

Ouderendiensten

In gebouw Diekgraven in Neede. Om 14:30 - 15:00 uur: gebedsdienst met daarna tot 15:30 uur: koffie/thee drinken 28 februari 2025, voorganger Leo van der Meer en organist Ab Heuvelink 28 maart 2025, voorganger Joke Maclean, organist Gerrit Ebbekink

Eucharistieviering

Eucharistieviering op de derde zaterdagavond. Vanaf 15 februari 2025 is er vooralsnog iedere derde zaterdagavond een eucharistie-

viering in de H. Caeciliakerk in Neede. Deze viering wordt van harte aanbevolen. Niet alleen voor de parochianen uit Neede maar voor alle parochianen uit de diverse locaties van de HH. Paulus en Ludger parochie. Het valt niet mee om na de sluiting van de kerk in de eigen locatie, de knop om te zetten en de eucharistie mee te vieren op een andere locatie. Daar is echter gezien de onderbezetting van het pastorale team en de leegloop van de kerken niets aan te doen. De mogelijkheid om in de nabije omgeving toch een eucharistie mee te vieren is er. We behoren allen tot het zelfde katholieke geloof. Ook al komt u niet uit Neede, of uit de parochie, u bent van harte welkom.

WINTERSWIJK

Correspondent

Wilhelmien Wolters

Voedselbank

Voor de maand februari vragen we tandpasta, tandenborstels en producten voor het reinigen van gebit en tanden. Voor de maand maart houdbare melk en melkproducten. Voor de maand april vragen we pastaproducten, sausen en pastagroenten. Dank voor uw gaven.

Nieuwjaarsviering

De eerste viering in 2025 werd verzorgd door pastoor De Jong en de zang werd verzorgd door Caisa met mooie liederen en er waren veel mensen aanwezig die hiernaar hebben mogen luisteren. Na afloop was er een gezellig samenzijn om elkaar de goede wensen voor 2025 te geven onder het genot van koffie/thee, oliebollen en heerlijke kniepertjes.

Veertigdagentijd

Deze is in 2025 van 5 maart tot 17 april. Het begint met Aswoensdag. We kunnen dan in de kerk tijdens een viering het askruisje ontvangen. De laatste week wordt de Goede Week genoemd. Op Witte Donderdag wordt het laatste avondmaal gevierd, op Goede Vrij-

dag de kruisiging van Jezus en op de stille zaterdag het sterven van Jezus. Zondag is het dan Pasen, de opstanding van Jezus.

Alfabijsamenkomsten

De groep die nu in januari 2025 van start is gegaan, bestaat uit 15 personen. Fijn dat er zich mensen van verschillende geloofsgemeenschappen hebben aangemeld. We hopen weer op zinvolle bijeenkomsten en fijne gesprekken.

Liturgische kleuren

De kleuren van de liturgische gewaden zoals het kazuifel, de stola en de kleden op het altaar wijzen naar een bepaalde liturgische periode. U hebt in de periode richting Kersttijd meerdere kleuren gezien. Het paarse kazuifel wordt gedragen in de Advent en Veertigdagentijd, op Allerzielen en bij een uitvaart. Het is een teken van inkeer, boete en volharding. Het roze kazuifel wordt gedragen op de 3e zondag van de Advent (Gaudete) en de 4e zondag in de veertigdaagse Vastentijd (Laetare). Het is een teken van vreugde en plechtigheid. Wit wordt gedragen met Kerstmis, Pasen, Kersttijd, Paastijd en bij veel feesten.

Foto: Rijksdienst voor cultureel erfgoed

Het is een teken van vreugde en zuiverheid en de verrijzenis van Christus. Wit is ook de kleur voor doop, huwelijk en bij het ontvangen van de eerste communie. Dan zijn er nog groen, rood en zwart. Groen wordt gedragen in de "tijd door het jaar", buiten speciale bijzondere tijden. Het is een teken van hoop en volharding. Rood wordt gedragen op Palm-pasen, Goede Vrijdag en met Pinksteren en feesten van martelaren. Het is een teken van de heilige Geest, de liefde en het bloed van Christus. Zwart wordt soms nog gedragen bij een uitvaart maar is tegenwoordig meestal paars.

ZIEUWENT

Correspondenten

Anneke Kouijzer
ludgerziewwent@gmail.com

Uitnodiging

Ontmoetingsmorgen op 26 maart

Het is inmiddels al weer ruim 2 jaar geleden, dat er een Ontmoetingsmorgen heeft plaatsgevonden.

De pastoraatsgroepen van Harreveld, Zieuwent en Mariënveld nodigen u allen hiervoor van harte uit.

Op die ochtend is er een Eucharistieviering,

waarin pastoor H. de Jong voorgaat.

Om 10:00 uur ontvangen wij u graag met een kopje koffie of thee.

Om 10:30 uur begint de Eucharistieviering, die muzikaal omlijst wordt door koorleden van de Hazima-geloofsgemeenschappen. Na de viering is er gelegenheid om een drankje te nuttigen.

We sluiten de ochtend af met een gezamenlijke broodmaaltijd. Wij vragen hiervoor een bijdrage van € 10,-

U kunt zich hiervoor tot 19 maart opgeven bij Anton Storteler: 06 2249 8982 of Jan Nij-

enhuis: 06 5087 0295.

Mocht u om vervoer verlegen zitten: dan dit ook graag doorgeven bij het aanmelden voor deze mooie ochtend.

Wij begroeten u graag op woensdag 26 maart in de BMV van Mariënveld om te vieren in dankbaarheid.

De pastoraatsgroepen van Harreveld, Zieuwent en Mariënveld.

Creatieve buren

In de decembereditie van 'Prätötjes' lazen we een artikel over de creatieve bezigheden van de afgelopen tijd. Ook voor Woonzorg Zieuwent was de 125e verjaardag van de H. Werenfriduskerk iets om aandacht aan te besteden. En hoe!? Als echte naaste naobers. De tekst uit deze nieuwsbrief is hieronder te lezen.

"Kunstwerk Woonzorg Zieuwent

Dit jaar viert de Werenfriduskerk in Zieuwent haar 125-jarig bestaan, een indrukwekkend jubileum waar gedurende het hele jaar met diverse activiteiten en evenementen bij wordt stilgestaan. Ter ere van deze mijlpaal is er een prachtige expositie georganiseerd, die op 27 oktober te bewonderen was.

De expositie is tot stand gekomen dankzij de samenwerking tussen professionals en hobbyisten. Onder de deelnemers bevonden zich

keramisten, bloemschikkers, houtbewerkers, prijswinnende kunstenaars, een getalenteerde postermaker en houtbranders. Samen hebben zij een gevarieerde tentoonstelling weten neer te zetten.

Ook Woonzorg Zieuwent wilde graag een bijdrage leveren aan deze bijzondere gelegenheid. De bewoners hebben met veel liefde en aandacht roosjes gemaakt, die gebruikt werden voor de versiering van de kerk. Na de expositie heeft Ceciel haar werk geschonken aan Woonzorg Zieuwent. Het prachtige kunstwerk heeft een mooie plek gekregen beneden in de gang."

En zeg nou zelf: zonder de traditionele versierde boompjes van de buren is je jubileumfeestje niet compleet. Dankjewel naobers!

Schilderij van Ceciel Hummelink met uitzicht op kerk in deuropening in Woonzorg Zieuwent. Foto: L. Reukers, Woonzorg Zieuwent

Boete en verzoening rond Pasen

Elke vrijdagochtend is in Groenlo biechtgelegenheid voor en na de eucharistieviering van 9:00 uur.

Rond Pasen zijn er de volgende mogelijkheden:

- zondag 16 maart, in Lichtenvoorde, van 10:00 tot 10:45 uur;
- Witte Donderdag 17 april, in Groenlo, na de avondmis tot 21:30 uur;
- zaterdag 19 april, in Groenlo, van 17:00 tot 18:00 uur;
- zondag 27 april, in Groenlo, tijdens het Uur van de Goddelijke Barmhartigheid vanaf 15:00 uur;
- woensdag 30 april, in Lichtenvoorde, bijeenkomst gebedsgroep, vanaf 13:15 uur.

Een afspraak maken voor een biecht(gesprek) op een ander tijdstip of een andere plaats is mogelijk. Dit kan ook wanneer u niet in de gelegenheid bent om naar de kerk te komen.

Desgewenst kunt u ook bij de vieringen waarin hij voorgaat assistend priester J. Baneke benaderen.

Pastoor H.A.M. de Jong

Hij is onder ons

40-dagenretraite van de jezuïeten

Laat je raken door stilte, eenvoud en innerlijke vreugde

De digitale 40-dagenretraite van de jezuïeten, getiteld "Hij is onder ons", start op Aswoensdag (5 maart 2025) en eindigt op Paaszondag. Deze retraite is een uitnodiging om ballast los te laten, rust te vinden en Pasen intenser te beleven.

Ons leven raakt soms zo vol met drukte en zorgen dat we vergeten dat Hij onder ons is. Deze retraite helpt je om ruimte te maken voor Gods aanwezigheid, eenvoud, rust en innerlijke vreugde. De retraite is geschreven door Anne Criado en Gery van der Vlies.

Ervaar wat de retraite je kan brengen

Met ruim 20.000 deelnemers uit Nederland en Vlaanderen zijn de digitale retraites van de jezuïeten inmiddels een begrip. Deelnemers ontvangen dagelijks een gebedsmail met een Bijbeltekst, meditatievragen, inspirerende citaten en praktische gebedstips. Dit vormt een waardevolle ondersteuning voor je innerlijke voorbereiding op Pasen.

Enkele citaten van deelnemers aan de vorige digitale retraite:

- "Eenvoudig, helder, herhalend, maar nooit saai. Integendeel, het ging naar de diepte. De gebedsmails raakten mij dag na dag. Een borrelende bron van intense inspiratie."

- "De mails gaven een goede structuur in de meditatie, het verloop is zeer helder, niet zweverig. Het was een revelatie voor mij dat meditatie realiseerbaar is. Dank u wel voor dit mooie kerstgeschenk!"
- "Ik deed de retraite samen met mijn man. En het heeft mooie gesprekken opgeleverd."
- "Kom niet tot werkelijk mediteren maar zo'n dagelijkse speldenprik doet me goed: een klein moment van aandacht en bezinning."

Schrijf je nu in!

De 40-dagenretraite is gratis en toegankelijk voor iedereen. Meld je aan via www.40dagenretraite.org en ontvang vanaf Aswoensdag dagelijks een inspirerende gebedsmail. Als je eerder hebt deelgenomen, hoef je je niet opnieuw in te schrijven.

Samen onderweg naar Pasen

De retraite is geïnspireerd door de ignatiaanse spiritualiteit en biedt een moment van stilte en verdieping in je dagelijks leven. Via het online gastenboek kun je je ervaringen delen met anderen. Laat deze retraite een bron van inspiratie zijn om Gods aanwezigheid in je leven te ervaren en te vieren.

SCAN MIJ

Foto: ©Gerwin Roffel

40dagenretraite.org

Een kerkje voor Mandinary in Gambia

Wij katholieken maken deel uit van een wereldkerk, de grootste kerk op aarde. Hier is er achteruitgang in kerkbezoek en betrokkenheid, in andere delen van de wereld is er juist groei en grotere betrokkenheid. Wat is dan logischer dat wij hier, solidair zijn en meewerken aan de kerk daar. Vorig jaar is er een nieuwe kerk gerealiseerd in Bakary Gambia gerealiseerd met geld van de parochie HH. Paulus en Ludger. Nu zetten wij ons in voor een kerkje in Mandinary in Gambia. De Caritas van Bredevoort neemt nu het voortouw. Zij doet dit met de grote voorbeelden van pater Jan de Vries uit Bredevoort en pater Frans ten Bosch uit Lichtenvoorde voor ogen.

Vermoord in Congo

Tot in de jaren 1960 vertrokken veel paters, broeders en zusters naar de Missie, zoals men dat toen noemde. Zij brachten de Blijde Boodschap van Jezus Christus naar Afrika en Azië en deden tegelijk veel aan ontwikkelingswerk zoals ziekenzorg en onderwijs. Zo ook de paters Frans ten Bosch uit Lichtenvoorde en Jan de Vries uit Bredevoort. Beiden zijn in november 1964 vermoord bij een opstand in Congo. Hun namen leven voort in straatnamen. Een school in Lichtenvoorde is ook naar pater Frans ten Bosch vernoemd. Nu is de situatie in Afrika heel anders. Er is een enorme ontwikkeling geweest. De Kerk groeit nog steeds en er is grote behoefte aan kerkgebouwen die overigens ook gebruikt worden als een soort kulturhus voor het hele dorp.

Een tweede kerkje in Gambia

Afgelopen jaren heeft onze parochie zich ingezet voor een kerkje in Bakary Sambouya in Gambia. In 'de Verbinding' is hier veel overgeschreven, het zal u niet ontgaan zijn. Onze parochie heeft, op initiatief van de geloofsgemeenschap H. Helena van Aalten de gelden bijeengebracht. De kerk is gebouwd door de

mensen in Gambia zelf. In de zomer van 2024 heeft een delegatie van onze parochie met pastoor De Jong een bezoek gebracht aan deze nieuwe kerk. Tijdens dat bezoek kwamen zij in contact met mensen in Mandinary, een zeer arm dorp verderop. In dat dorp is ook grote behoefte aan een kerk. Tot nu toe houdt men godsdienstoefeningen en andere bijeenkomsten onder een grote boom. Dat kan alleen buiten het regenseizoen. Vermeldenswaard is dat een kerkgebouw in Gambia door de dorpsgemeenschap wordt gebruikt voor allerlei doeleinden. Ook door mensen die moslim zijn of tot andere christelijke geloofsgemeenschappen behoren. De kerk is tegelijk kulturhus. De delegatie van onze parochie heeft afgelopen zomer aan de mensen in Mandinary beloofd zich in te zetten om ook het geld voor deze tweede kerk bijeen te krijgen.

Caritas Bredevoort neemt het voortouw

Voor dit kerkje is een bedrag van ongeveer 33 duizend euro nodig. Deze keer heeft de Caritas van Bredevoort het initiatief genomen. Dit met het voorbeeld van Jan de Vries uit 1964 voor ogen. Er zijn al forse bedragen binnen, van kerkelijke instellingen en van particulieren. Vermeld mag wel worden dat de (protestantse) Diaconie van Bredevoort een bedrag van 5 duizend euro heeft geschonken voor dit (katholieke) kerkje. Nu is ongeveer de helft binnen. De komende tijd wil men proberen om het hele bedrag bijeen te krijgen.

Ook uw gift is meer dan welkom!

Als u wilt kunt u uw gift storten op bankrekening NL27 RABO 0323 4338 47 t.n.v. Parochie HH. Paulus en Ludger o.v.v. PCI Bredevoort Gambia Mandinary.

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met Hans de Graaf, T: 06 390 320 90, E: hanjo.degraaf@kpnplanet.nl.

Tekst: Jos Wessels
en Hans de Graaf

Kerstactie Kerken: Bedankt

“Bedankt en fijne feestdagen”. Deze en soortgelijke woorden hoorden wij veelvuldig tijdens de afhaaldag van de kerstpakketten afgelopen december. Op vier afhaalpunten konden 406 huishoudens uit de gemeente Berkelland een kerstpakket ophalen. De Voor-MekaaRTeams in Berkelland hebben 104 kerstpakketten weggebracht.

Met in totaal 510 aanvragen zaten we op hetzelfde niveau als in 2023. Elk jaar is het weer afwachten hoeveel cliënten van Fijnder, de Voedselbank en de stichting Schuldhulp Op Maat reageren op het aanbod om een kerstpakket bij onze stichting aan te vragen. In 2024 is de aanmeldprocedure iets gewijzigd. Het aanmelden via e-mail is vervangen door aanmelden via internet. Mede dankzij de medewerking van onze partners is dit uitstekend verlopen. Deze keer kwam 80% van de aanmeldingen via internet binnen en 20% bij het telefoonteam.

Ondanks de krimp waarmee de kerken te maken hebben zijn we blij dat we altijd voldoende en gemotiveerde vrijwilligers hebben voor

alle werkzaamheden die komen kijken voor zo'n actie. De pakketcommissie heeft samen met de supermarkt weer gezorgd voor mooie pakketten. De logistiek op de afhaaldag verliep soepel. Helaas zagen we ook dat een klein deel van de aanvragers hun kerstpakket niet afhaalde. Dat is voor ons een aandachtspunt voor de volgende kerstactie. De niet afgehaalde pakketten zijn in dank aanvaard door de Voedselbank Oost Achterhoek in Lichtenvoorde.

Op het moment dat wij dit schrijven (de schaal met oliebollen is net leeg) zijn er al flink wat giften binnengekomen op onze bankrekening. Omdat ook in januari nog diverse giften binnenkomen kunnen we daarna pas de financiële balans opmaken.

De vrijwilligers hoorden op de afhaaldag vaak “bedankt”. Langs deze weg willen we deze dank graag doorgeven aan allen die de kerstactie ondersteunen.

*Met vriendelijke groet,
Stichting Kerstactie Kerken Berkelland*

Schitterend wonen

Betting Wonen

B R E D E V O O R T

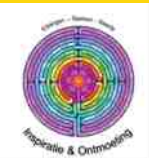
www.bettingbredevoort.nl

Betting Wonen BV
Prins Mauritsstraat 13-15
7126 AC Bredevoort
Telefoon: (0543) 45 15 67
info@bettingbredevoort.nl

Openingstijden:
maandag: Gesloten
dinsdag-donderdag: 9.30 - 17.30 uur
vrijdag: 9.30 - 21.00 uur
zaterdag: 9.30 - 17.00 uur

Opzoek naar Ubuntu

De commissie Inspiratie & Ontmoeting van de PKN-gemeente Eibergen – Rekken en de commissie Ontmoeting & Inspiratie van de Parochie HH. Paulus en Ludger nodigen u van harte uit om zondag 23 februari 2025 naar de Oude Mattheüs in Eibergen te komen voor een interactieve lezing. De lezing begint om 15:00 uur. De kerk is vanaf 14:30 uur open.

Ubuntu. Een Zuluwoord, maar een universeel concept. *Umntu Ngumntu Ngbantu* betekent letterlijk: Een mens is een mens omdat er andere mensen zijn. Oftewel: Ik ben omdat wij zijn! Dit is de basis van de Ubuntu-filosofie.

Wat kan Ubuntu voor jou en mij, voor ons betekenen? Voor de westerse wereld die de afgelopen eeuwen enorme technologische realisaties heeft neergezet en voor grote materiële welvaart heeft gezorgd, maar die nu schreeuwt om aandacht voor immateriële vraagstukken? Voor onze omgang met de aarde en met elkaar; een omwenteling van ratio naar relatie: een fundamenteel inter-zijn?

Annette Nobuntu Mul neemt ons op persoonlijke wijze mee in haar zoektocht naar wat Ubuntu is en kan betekenen. Naar Zuid-Afrika, het land dat na apartheid oude wonden tracht te helen en dat, met de kracht van diversiteit, met recht en trots een regenboognatie wil zijn.

Ze gaat op zoek naar Ubuntu in het contact met dierbare Zuid-Afrikanen die op haar levenspad zijn gekomen. Vaak met een bijzondere levensles. Voor haar en voor ons.

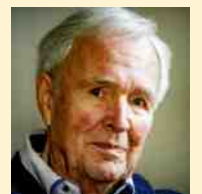
Wat kunnen wij van Afrika, van Ubuntu leren?

Met haar zoektocht naar menselijkheid in de omgang – in alle facetten van het leven – met medemensen draagt Annette een belangrijk steentje bij aan het pad van gedeelde menselijkheid in onze samenleving. Dit betekent in haar ogen dat we in elke persoonlijke, professionele, organisatorische, religieuze en politieke ontmoeting of discussie elkaar, boven alles, als mens kunnen zien en onze gemeenschappelijke menselijkheid erkennen: Ik ben omdat wij zijn en wij zijn omdat de aarde is!

Annette Mul is de partner van Jan Terlouw. Hij is schrijver, natuurkundige en voormalig politicus voor D66. Hij was onder andere minister van Economische Zaken, vicepremier, commissaris van de Koningin in Gelderland en lid van de Eerste Kamer. Jan Terlouw zal het aspect van onze planeet belichten. Hij gaat op zoek naar antwoorden die Ubuntu (onlosmakelijke verwevenheid in humanitair en ecologisch opzicht) hier mogelijk op heeft. Tevens zal hij spreken over een herijking in onze samenleving op 'ouderenzorg': Niet enkel de zorg van de samenleving vóór de ouderen, maar juist ook de zorg/betekenis van ouderen voor de samenleving.

Annette Nobuntu Mul is onder andere oprichter van Ubuntu Society, auteur, spreker, hoofdopleider van 'Ubuntu, Leiderschap & Burgerschap' aan de Internationale School Voor Wijsbegeerte (ISVW) en voorzitter van Stichting Ubuntu Nederland.

Voor meer informatie: www.ubuntusociety.nl.

GUV Uitvaartzorg

Persoonlijk, betrokken en dichtbij

Weigert uw verzekeraar uw wens naar een GUV crematorium te gaan?

Beslist uw verzekeraar waar uw dierbare opgebaard moet worden?

Wilt u wél begeleid worden door één vertrouwd aanspreekpunt?

Wilt u wél een uitvaartbegeleider die dag en nacht bereikbaar is?

Wilt u dat wél aan uw wensen voldaan wordt?

GUV regelt dit voor u! Waar u ook verzekerd bent!

ALLE TIJD &
AANDACHT
VOOR U!

Bel daarom
altijd eerst GUV!

0800 - 0809 (24/7 én gratis) www.guv.nl

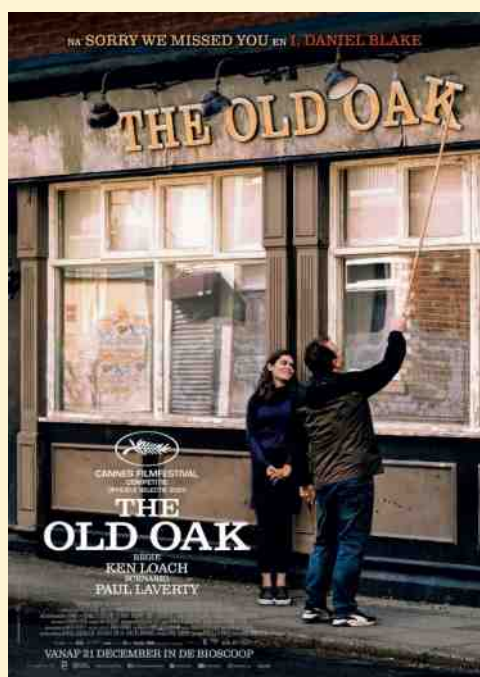
Ook voor uw uitvaartverzekering!

The Old Oak

Zo luidt de titel van de film die de commissie Ontmoeting & Inspiratie van de parochie HH. Paulus en Ludger op dinsdag 25 maart 2025 vertoont in de Onze-Lieve-Vrouw-Tenhemelopnemingkerk te Beltrum. Vanaf 19:15 uur bent u welkom voor een kop koffie/thee, om 19:30 uur begint de film. Na afloop is er nog gelegenheid om met elkaar van gedachten te wisselen.

In een voormalige mijnwerkersstad staat The Old Oak, de laatste kroeg van het inmiddels vervallen plaatsje in Noord-Engeland. De lokale bevolking kan zelf amper het hoofd boven water houden en ziet hun woonplaats steeds verder leeglopen. Kroegbaas TJ hoort zijn mopperende, vaste klanten zwijgzaam aan. Als dan de pub ook nog eens met sluiting wordt bedreigt, zorgt de huisvesting van Syrische vluchtelingen in het stadje voor extra onrust. Maar een onwaarschijnlijke vriendschap brengt de verschillende werelden voorzichtig tot elkaar. Zie voor een filmrecensie onder andere hier: <https://cinemazine.nl/the-old-oak-2023-recensie/>

Engelen in de kunst

Onder deze titel houdt Ben Piepers op dinsdag 8 april in de Onze-Lieve-Vrouw-Tenhemelopnemingkerk te Beltrum een voordracht. Vanaf 19:15 uur bent u welkom voor een kop koffie/thee, de avond begint om 19:30 uur.

Na een korte inleiding over engelen in de verhalen van de Bijbel, laat hij vooral zien hoe kunstenaars engelen verbeelden in de westerse traditie van kerk en geloof. Engelen spreken tot de verbeelding. Al heb je ze nooit persoonlijk ontmoet, toch zie voor je de gevleugelde gestalte van een boodschapper of beschermer. Fascinerend is het dat zij zich vrij bewegen tussen hemel en aarde. Engelen overbruggen de afstand tussen goddelijk en menselijk, tussen het mysterie en het alledaagse. Kunstenaars hebben vormgegeven aan engelen.

Na de pauze kijken we naar engelen in de moderne kunst. Hedendaagse kunstenaars hebben een eigen kijk op engelen vanuit gelovig en profaan perspectief. Aan bod komt kunst van onder andere Marc

Marc Chagall, *Engel met pallet*, 1936

Beate Heinen, *Engelbewaarder*, 1984

Marc Chagall, Paul Klee, Ela Venbroek-Franczyk, Herman Lamers, Niki de Saint Phalle, Hendrik Werkman.

Zij roepen vragen op naar de engelen in ons leven en in de huidige wereld, in omgaan met moeilijke levenservaringen, hoop op gerechtigheid, engelen die je troosten of laten lachen...

Bij enkele kunstwerken staan we langer stil: wat roept deze verbeelding bij jou op? In de wisselwerking van beleving verdiept zich gaandeweg jouw beeld van engelen en de betekenis die zij voor jou hebben.

Van as tot as

Na het carnavalsgedruis
de nonsens en jolijt
het teken van het kruis,
in as, de vastentijd.

In soberheid te leven
verstild in de woestijn
wordt het besef gegeven
van as tot as te zijn.

De veertig lange nachten
dagen van angst en pijn
naar vocht en voeding smachten,
alleen, alleen te zijn.

Doornen in vlees gesneden
de kroon die niemand past
de Man die heeft geleden
die droeg de zwaarste last.

Zijn offer ons gegeven
sterft af en bloeit weer op.
Uit as ontstaat nieuw leven,
er groeit een nieuwe knop.

(Cobie Verheij - de Peuter)

Thomas

Zó lief had hij zijn Meester, dat hij tot de dood
Hem vergezellen wou; en liever dan te leven
zonder de Heer, wilde hij zijn leven geven
om dicht bij Hem te zijn, tot in zijn laatste nood.

En op die laatste avond, toen de Heer het brood
gebroken had, de wijn had rondgegeven,
vroeg Thomas Hem naar de weg, die leidde tot het leven,
naar God de Vader, Heer van leven en van dood.

Toen Jezus was gestorven en zijn wrede dood
een stempel had gedrukt op Thomas' leven
wou hij zich niet aan 't blijde nieuws gewonnen geven
dat Christus sterker was dan graf en dood.

Hij die de mensen kent in hun diepste nood
heeft Thomas al zijn twijfelend geloof vergeven,
en liet hem de wonden zien die achter zijn gebleven;
en nooit voordien zag Thomas Hem zó goddelijk groot!